

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA ASIJSKÝCH STUDIÍ

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Sémiotika symbolů Komunistické strany Číny

Semiotics of symbols of Communist Party of China

OLOMOUC 2010   Petra Knollová

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Ondřej Kučera

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Akademický rok: 2009/2010

Studijní program: Filologie
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Česká filologie - Čínská filologie (ČF-

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
KNOLLOVÁ Petra	Jaroměřice 398, Jaroměřice	F06842

TÉMA ČESKY:

Sémiotika symbolů Komunistické strany Číny

NÁZEV ANGLICKY:

Semiotics of symbols of Communist party of China

VEDOUcí PRÁCE:

Mgr. Ondřej KUČERA - KDV

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

- 1) sběr materiálů in situ (v Číně)
- 2) třídění získaných primárních materiálů
- 3) sémiotická analýza získaných materiálů
- 4) závěr z hlediska komunistických symbolů

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Holeš, Černý, Sémiotika. Portál, Praha 2004.
Doubřavová Jarmila, Sémiotika v teorii a praxi. Portál, Praha 2008.
Eco Umberto, Teorie sémiotiky, Argo. Praha 2009.

Podpis studenta: *Knollova'*

Datum: 14.12.2009

Podpis vedoucího práce: *dojta*

Datum: 14.12.2009

Podpis vedoucího katedry: *Dovalb*

Datum: 14.12.2009

Podpis děkana: *J. Bauer*

Datum: 16.12.2009

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

Olomouc, 13. srpna 2010

.....

ANOTACE:

Cílem předkládané bakalářské práce bylo sémioticky analyzovat symboly Komunistické strany Číny.

Přímá analýza se skládá ze čtyř částí. První je věnována státním symbolům Čínské lidové republiky a symbolům Komunistické strany Číny. Ve druhé části jsou rozebrány společenské směry - marxismus, leninismus a maoismus. Třetí analyzuje symboly vyskytující se na propagandistických plakátech a čtvrtá část se zabývá osobnostmi spjatými s dějinami Čínské Komunistické strany.

Z této bakalářské práce vyplývá, že v symbolech se neobjevují typicky čínské rysy, s výjimkou používání barev. Dalším závěrem, ke kterému jsem došla, jsou neustále se opakující prvky a barvy a jejich různé kombinování při tvorbě určitého symbolu.

Klíčová slova:

Čínská lidová republika

Komunistická strana Číny

Mao Zedong

Sémiotika

Symbol

Mé poděkování patří především vedoucímu práce panu Mgr. Ondřeji Kučerovi. Jeho odborné rady a připomínky mi velkou měrou vypomohly ke vzniku této bakalářské práce.

Děkuji také své rodině, která mě podporovala během celého studia.

Obsah

ÚVOD	8
1 TEORIE SÉMIOTIKY	9
1.1 TYPOLOGIE ZNAKŮ A SYMBOLŮ	9
1.2 SYMBOLY A SYMBOLICKÉ JAZYKY	10
1.3 NEOSTRÉ SYMBOLY	11
2 VÝKLAD BAREV	13
2.1 BÍLÁ 白.....	13
2.2 ČERNÁ 黑	13
2.3 ČERVENÁ 红	13
2.4 MODRÁ 青, 藍	14
2.5 ZELENÁ 绿.....	14
2.6 ŽLUTÁ 黄.....	14
3 TŘÍDĚNÍ A ANALÝZA SYMBOLŮ	15
3.1 STÁTNÍ ZNAKY A ZNAKY KOMUNISTICKÉ STRANY ČÍNY	15
3.1.1 <i>Vlajka ČLR</i>	15
3.1.2 <i>Státní znak</i>	15
3.1.3 <i>Vlajka KSČ</i>	16
3.1.4 <i>Rudá hvězda</i>	16
3.1.5 <i>Vlajka Rudých gard</i>	17
3.1.6 <i>Mao Zedongovy vybrané spisy</i>	17
3.1.7 <i>Uniforma Rudých gard</i>	18
3.1.8 <i>Odznak</i>	19
3.1.9 <i>Rudá knížka</i>	19
3.1.10 <i>Hymna ČLR</i>	20
3.2 SPOLEČENSKÉ SMĚRY A UČENÍ.....	20
3.2.1 <i>Marxismus a Leninismus</i>	20
3.2.2 <i>Maoismus</i>	21
3.3 SYMBOLY Z PLAKÁTŮ	22
3.3.1 <i>Dva dělníci</i>	22
3.3.2 <i>Tři muži s rudou knížkou</i>	22

3.3.3	<i>Dělníci v továrně</i>	23
3.3.4	<i>Muž s knihou od Mao Duna</i>	23
3.4	OSOBNOSTI SPJATÉ S KSCĚ	24
3.4.1	<i>Mao Zedong 毛泽东</i>	24
3.4.2	<i>Chen Boda 陈伯达</i>	27
3.4.3	<i>Chen Yi 陈毅</i>	27
3.4.4	<i>Chen Yun 陈云</i>	28
3.4.5	<i>Deng Xiaoping 邓小平</i>	28
3.4.6	<i>Deng Yingchao 邓颖超</i>	29
3.4.7	<i>He Long 贺龙</i>	30
3.4.8	<i>Hu Yaobang 胡耀邦</i>	31
3.4.9	<i>Hua Guofeng 华国锋</i>	32
3.4.10	<i>Jiang Qing 江青</i>	32
3.4.11	<i>Jiang Zemin 江泽民</i>	33
3.4.12	<i>Kang Sheng 康生</i>	34
3.4.13	<i>Lei Feng 雷锋</i>	34
3.4.14	<i>Lin Biao 林彪</i>	35
3.4.15	<i>Liu Shaoqi 刘少奇</i>	35
3.4.16	<i>Peng Dehuai 彭德怀</i>	36
3.4.17	<i>Sun Yixian 孙逸仙, Sun Zhongshan 孙中山, Sun Yatsen</i>	37
3.4.18	<i>Zhao Ziyang 赵紫阳</i>	38
3.4.19	<i>Zhou Enlai 周恩来</i>	38
3.4.20	<i>Zhu De 朱德</i>	39
	ZÁVĚR	41
	RESUMÉ	43
	SEZNAM LITERATURY A PRAMENŮ	44
	INTERNETOVÉ ZDROJE	45
	PŘÍLOHY	47

Úvod

Když se řekne Čína, každý člověk si téměř okamžitě asociuje komunismus. Není se také čemu divit. Od vzniku Komunistické strany Číny roku 1921 sice již uplynula řada let, ale během těchto několika desetiletí se komunistická strana zapsala nesmazatelně do dějin Číny, ať už se jednalo o nadšené mladé Rudé gardisty vyznávající kult Mao Zedonga, a nebo o prosté lidi trpící následky Kulturní revoluce.

Jako každá politická strana i čínští komunisté měli své vlastní symboly, díky kterým se odlišovali od stran ostatních a jimiž se snažili přiblížit lidem. Právě tyto symboly se staly předměty mé analýzy.

Cílem této bakalářské práce je zjistit sémantiku konkrétních symbolů. Nejedná se jen o symboly věcné, ale velkou část tvoří i osobnosti, které měly co dočinění s KS Číny.

Na úvod je potřeba zmínit se o sémiotice a jejích předmětech zkoumání, což jsem zařadila do první kapitoly. V následující části je výklad barev, jejich chápání a užívání v čínském prostředí. Tento oddíl je velmi důležitý pro celkovou analýzu symbolů. Kapitola třetí bude plně věnována samotnému rozboru, a proto je i nejobsáhlejší. Předmětem zájmu jsou symboly a osobnosti, které rozdělím do čtyř skupin - státní znaky a znaky Komunistické strany Číny, společenské směry, symboly vyskytující se na propagandistických plakátech a osoby spojené s KS.

Vzhledem k nedostatku odborné literatury bude práce vesměs vycházet z internetových zdrojů, a to především z čínské encyklopedie <http://baike.baidu.com>. Co se týká analýz, některé mohou být zčásti založeny na informacích získaných od rodilých mluvčích, jimž jsem zadala dotazníky se jmény níže uvedených osob spjatých s KSČ. Dotazování mi touto formou sdělili svůj názor na konkrétní osobu a právě s těmito informacemi budu dále pracovat. Některé analýzy mohou být naopak pouhou dedukcí vycházející z konkrétních informací čerpaných ze sekundární literatury nebo z internetu.

1 Teorie sémiotiky

Sémiotika je věda o znakových systémech. Znak je něco, za čím se skrývá něco jiného. Důležitý je pojem semióza, což je proces, při němž přiřazujeme k některému pojmu, předmětu, jevu, události nebo osobě příslušný znak. Je to proces, ve kterém se jistý znak poprvé vytváří a nebo tak můžeme označovat i proces, při němž již používáme hotový systém znaků.¹

Můžeme se setkat i s jiným pojmenováním namísto termínu znak. Jsou to např. *jazykové znaky, ikony, indexy, symboly, symptomy, signály, označení, značky, znamení*.² Názory na podstatu těchto termínů se často liší.

Sémiotikové rozlišují tři základní metody. Jsou to: **interpretace, formalizace** (spočívá v nahrazování znaků přirozeného jazyka – nebo jiných systémů – jinými znaky, tj. symboly, které nám umožňují ponechat stranou sémantickou interpretaci i pragmatickou stránku jednotlivých znaků a soustředit se na jejich konstrukční schéma či na jejich strukturu) a **jazykový rozbor**.³

1.1 Typologie znaků a symbolů

1. Symptomy.

Pocházejí z přírodního zdroje, např. červené skvrny na kůži, zrychlený tep apod.⁴

2. Signály.

Jsou založeny na přírodních zákonech, ale je potřeba i zásahu člověka, např. pískot čajové konvice.⁵

3. Značky a odznaky.

Považujeme za ně především ty znaky, které mají konvenční charakter a používají se v praktickém životě k označování cest. Odznaky zase označují většinou

---

¹ Černý, J., Holeš, J. *Sémiotika*. Praha. Portál, 2004. ISBN 80-7178-832-5 s. 16.

² Černý, J., Holeš, J., s. 21.

³ Černý, J., Holeš, J., s. 35.

⁴ Černý, J., Holeš, J., s. 179.

⁵ Černý, J., Holeš, J., s. 179.

příslušnost k nějaké skupině. Také uniformy mohou vyjadřovat příslušnost k společenským skupinám.⁶

Známá jsou také vyznamenání, jako jsou například kříže a medaile za zásluhy, pamětní medaile apod.

Za pozornost stojí i heraldika, jež se zabývá studiem erbů.

4. Znamení

Většinou je známé z kontextu „dát někomu znamení“, např. rukou.⁷

5. Ikony

Podstata ikonického znaku spočívá v tom, že obsahuje některé vlastnosti označovaného předmětu nebo jevu.⁸

6. Indexy

Index má odkazovat na jednotlivý předmět nebo událost. Může to být třeba stopa v písku, která odkazuje na určitého člověka nebo zvíře.⁹

7. Symboly

Podle původní verze sémiotika Peirce byla za symboly považována většina znaků, tj. všechny, které nevyhovovaly definici ikonického znaku ani indexu. Základním rysem byl čistě konvenční charakter.¹⁰

Názory na podstatu symbolů se ale značně liší, jelikož symboly mají široké uplatnění v mnoha různých odvětvích, např. exaktní vědy, umění, mytologie, náboženství atd.¹¹

1.2 Symboly a symbolické jazyky

Symboly ve vědě:

Většina symbolů užívaných ve vědě vznikla na základě konvence a v některých případech mohou mít ikonický charakter.

Praktické využití:

---

⁶ Černý, J., Holeš, J., s. 180, 181.

⁷ Černý, J., Holeš, J., s. 184.

⁸ Černý, J., Holeš, J., s. 185.

⁹ Černý, J., Holeš, J., s. 185.

¹⁰ Černý, J., Holeš, J., s. 186.

¹¹ Černý, J., Holeš, J., s. 187.

Velké množství symbolů a značek má široké praktické využití. U mnoha z nich je patrný podíl ikonického charakteru, zejména u takových znakových systémů, které mají být jasně srozumitelné všem uživatelům bez ohledu na jazyk nebo jazyky, které ovládají. Jsou to např. dopravní značky nebo piktogramy, se kterými se setkáváme na nádražích, letištích apod.¹²

Slovníky symbolů:

Tyto slovníky obsahují několik set symbolů, jejichž symbolický význam se vyvíjel od prehistorie do dnešní doby v rámci různých kulturních a náboženských prostředí (Indie, Čína, Blízký východ, středozevní oblast, Evropa, Afrika, předkolumbovská Amerika) a dnes tvoří neoddelitelnou součást všech oblastí lidské aktivity.¹³

Předmětem zájmu jsou symboly označované jako matné či neostré. Je to dáno tím, že symboly ostré (jednoznačně definované) by se jen těžko daly využít v poezii, mytologii či náboženství.¹⁴

1.3 Neostré symboly

Lze je rozdělit do několika skupin: prvotní pralátky, nebeská tělesa, geometrické útvary, barvy, čísla, předměty, rostliny, zvířata, lidi.¹⁵

V čínské kosmologii měly vždy důležitou roli dva principy: jin (ženský), jang (mužský). Považovaly se za výsledek rozdělení původně jednotného prvopočátku světa. Jin symbolizuje prvotní mlhovinu a jang je symbolem stvoření. Sdružením těchto prvků vzniká symbol jin-jang znázorňující dokonalou rovnováhu.¹⁶

V Číně je opačně posuzována symbolika pravé a levé strany. V Evropě je totiž pravá strana chápána jako symbol mužského prvku, boha, vykoupení, milosrdenství, laskavosti, dobroty a rozumu, ale také dne, pomoci, přátelství, lásky, sexu, práva, autority, pořádku, štěstí, úspěchu atd. Levá strana naopak symbolizuje ženský prvek, hmotnou, dočasnou a horší stránku věcí, riziko, nepřátelství, nezákonnost, radikalismus,

---

¹² Černý, J., Holeš, J., s. 188.

¹³ Černý, J., Holeš, J., s. 189.

¹⁴ Černý, J., Holeš, J., s. 189.

¹⁵ Černý, J., Holeš, J., s. 189.

¹⁶ Černý, J., Holeš, J., s. 192.

pokrok, ale také nemanželský svazek, nemanželské dítě (levoboček), noc, zlé znamení, slabost, neštěstí, stáří, smrt, pohřeb a celou řadu podobných jevů.¹⁷

Geometrické útvary mají v sémiotice také svoje místo. Objevuje se zde hlavně čtverec, kruh, kříž, ovál, trojúhelník a spirála.¹⁸

Velký význam v symbolických jazycích nesou i barvy. V dávné minulosti byla například za nejvýznamnější barvu považována barva červená. Hrála důležitou roli v rituálních obřadech. Považuje se za symbol lidského těla, energie, odvahy, síly, hněvu, mužského principu, radosti, lásky, štěstí, zdraví i nemoci; jindy symbolizuje zlato, růži, zemi, pohyb, světlo, teplo, blesky, intuici, osud, inspiraci, tvůrčí charakter, hřích, utrpení, oběť, pekelný oheň, očištění, mučednictví, utrpení Krista, zmrtvýchvstání, boží milost, Ducha svatého; anarchii, bezpráví, nenávist; nebezpečí, pomstu, zločin, bitvy a války; svobodu, povstání, vzpouru, revoluci, socialismus, komunismus; patriotismus, internacionalismus.¹⁹

V symbolických jazycích má bohaté zastoupení i flóra. Například růže se v Číně pěstuje asi od poloviny 1. tisíciletí př. n. l. a rozšířila se do ostatních kontinentů. Růže je symbolem Západu, květinou Východu je lotos a Dálného východu pak chryzantéma.

Také se zvířaty člověk přicházel do styku odjakživa a některé jejich vlastnosti si jen ztěžka dokázal vysvětlit; připadaly mu záhadné a tajemné. Proto se je člověk snažil v rituálech napodobovat.²⁰

Lidé rozlišovali dva druhy zvířat, a to čistá (buvol, jelen, koza, mravenec, pavouk, ryba, včela) a nečistá (čáp, hyena, ještěrka, liška, myš, netopýr, slon, štír, vlk, zajíc atd.) Jen čistá zvířata bylo možné jíst a obětovat bohům.²¹

Pro Čínu je důležitý symbol draka, má zcela odlišné pojetí od západního světa. V Číně jsou ztotožňováni s hadem a považováni za symbol Slunce, světla, života, svrchovanosti, mužského principu jang, duchovna, nekonečna, přírodních cyklů, nadpřirozených rozumových schopností a božské schopnosti přeměny. Různí draci jsou pány nebes, mraků, hor, času, mořských hlubin apod.²²

---

¹⁷ Černý, J., Holeš, J., s. 192.

¹⁸ Černý, J., Holeš, J., s. 194.

¹⁹ Černý, J., Holeš, J., s. 197.

²⁰ Černý, J., Holeš, J., s. 203.

²¹ Černý, J., Holeš, J., s. 206.

²² Černý, J., Holeš, J., s. 209.

2 Výklad barev

2.1 Bílá 白

Bílá barva, báí, je symbolem západu. Je barvou morální čistoty a nevinnosti, v buddhismu často symbolizována bílým lotosem vyrůstajícím z bahna, který si i přes tohle zachovává svoji bělost. Dnes je bílá spojována s pohřby jako barva smutečního oděvu.²³

2.2 Černá 黑

Podle Číňanů je černá, hēi, spojována s vodou, severem a slanou chutí. Zástupce v domácích zvířatech má ve vepři. Představuje temnotu, smrt. Podle buddhistů vyjadřovala prudkost a divokost.²⁴

2.3 Červená 红

Červená je barva ohně. V Číně existuje několik pojmenování pro červenou barvu. Standardní červená 红, hóng, je považována za životadárnou barvu, která představuje např. mládí, léto či jih. Za dynastie Zhou a Han byli do červeného úředního oděvu oblékáni hodnostáři. Také božstvo bohatství bylo oděno v této barvě. Navíc byla této barvě připisována i schopnost odhánět zlé duchy a démony. Na počátku 20. století dostala červená barva další symbolický význam. Jejím používáním se pokrokoví výtvarníci snažili vyjádřit podporu probíhajícím revolučním změnám, které vedly k rozpadu qingské říše (reprezentované císařskou zlatou) a vzrůstu národního uvědomění (myšlenku „římskosti“ zastupovala právě červená barva jako symbol nejslavnějších období čínských dějin.²⁵

Červená se rovněž používá při svatbách jako barva nevěstiniých šatů.

---

²³ Obuchová, L. *Čínské symboly*. Praha: Grada, 2000. ISBN 80-247-9045-9. s. 32.

²⁴ Obuchová, L., s. 32, 33.

²⁵ Obuchová, L., s. 27.

2.4 Modrá 青, 蓝

Termín qīng v čínském pojetí obsahuje poměrně široké barevné spektrum, může zahrnovat tmavošedou, modrou, zelenou apod. Proto v různých literaturách můžeme narazit na rozličnou interpretaci.²⁶

Qīng připomíná barvu moře a oblohy. Rovněž je spojována s touhou po vzdělání. Metafora „modrá oblaka“ označuje úspěšný postup od jedné úřednické zkoušky ke druhé.²⁷

Slovo lán je odvozeno od indigovníku, který sloužil jako zdroj barviva na oděvy prostých lidí. Tato barva je předsevzetí vysoké hodnosti, ale také problémů a starostí s tím spojených.²⁸

2.5 Zelená 绿

Zelená, lǜ, je barva života a znakem jara. Užívá se také jako symbol nejvyššího vnitřního klidu. Někteří bohové a bohyně mají zelený šat, například bůh literatury. Zelená ovšem může mít i negativní význam. Muž se zeleným šátkem nebo turbanem je „paroháč“ a „rodina se zelenými lampami“ jsou prostitutky.²⁹

Velký význam pro Číňany nese spojení zelené a červené barvy. Označení „rudé znaky na zeleném papíře“ znamená příznivou předpověď.³⁰

2.6 Žlutá 黄

Tato barva má posvátný význam, který je pravděpodobně odvozen od barvy Žluté řeky, která je pokládána za kolébku čínského národa.³¹

---

²⁶ Obuchová, L., s. 30.

²⁷ Obuchová, L., s. 30.

²⁸ Obuchová, L., s. 31.

²⁹ Obuchová, L., s. 31.

³⁰ Obuchová, L., s. 31.

³¹ Obuchová, L., s. 29.

Podle Eberharda je žlutá barva, huáng, spojována se středem. To lze vysvětlit tím, že půda v severní Číně byla kvůli písečným bouřím z pouště Gobi pokryta spraší žluté barvy, což byla barva císaře, jenž vládne ve „středu světa“.

Žlutá byla pro Číňany pozitivní barvou, znamená slávu a pokrokový vývoj. Od 6. století byla určena jako barva nejvyššího vládce, a proto měl prostý lid po staletí zakázáno nosit žluté oblečení.³²

3 Třídění a analýza symbolů

3.1 Státní znaky a znaky Komunistické strany Číny

3.1.1 Vlajka ČLR

Jedna velká pěticípá hvězda v kantonu, napravo od ní čtyři malé hvězdy. „Červená symbolizuje revoluci, zároveň se jedná o historickou barvu Číny, velká hvězda symbolizuje vůdčí postavení KS Číny, čtyři menší hvězdy symbolizují čtyři sociální skupiny, které bylo možné pod vládou KS sjednotit a které se podílejí na socialistické přestavbě, tj. dělníky, rolníky, drobnou buržoazii a vlastenecké kapitalisty (někdy bývá interpretováno rovněž jako dělníci, rolníci, vojáci a učitelé nebo jako dělníci, rolníci, intelektuálové a obchodníci).“³³ (obr. č. 1).

3.1.2 Státní znak

Státní znak je kruhového tvaru, v jehož středu je zlatě vyobrazená Brána nebeského klidu Tian' anmen, ozařovaná pěti zlatými hvězdami. Kruh ozubeného kola v rudé barvě zdobí po obvodu zlaté obilné klasy a konce dvou splývajících rudých stuh.³⁴

„Dvě základní barvy státního znaku - zlatá a rudá - byly zvoleny proto, že v Číně tradičně jsou výrazem naděje a štěstí.“³⁵ Slovo žlutý, čínsky huáng (黄), je homofonní se slovem huáng (皇), avšak s významem císař, z čehož lze usuzovat na důležitosti

---

³² Eberhard, W. *Lexikon čínských symbolů: obrázková řeč Číny*. Z něm. přeložila Eva Černá. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 2001. ISBN 80-7207-401-6., s. 288.

³³ <http://www.hua2.cz/cina/> (17. 03. 2010).

³⁴ <http://www.chinaembassy.cz/cze/zggk/t126984.htm> (17. 03. 2010).

³⁵ <http://www.chinaembassy.cz/cze/zggk/t126984.htm> (17. 03. 2010).

státního znaku. Od 6. století je navíc tato barva považována za barvu vládce, přičemž do této doby to byla barva červená.³⁶ „Brána nebeského klidu symbolizuje nepoddajný duch čínského lidu v jeho boji s imperialismem a feudalismem, ozubené kolo a klasy symbolizují dělnickou třídu a rolnictvo a pět hvězd stejně jako na vlajce symbolizují jednotu čínského lidu pod vedením KS Číny.“³⁷ Svým vzezřením tento znak vypadá velmi vznešeně, proto ho tedy nemusíme nutně považovat jen za symbol revolučního boje, ale zároveň i symbol vznešenosti. (obr. č. 2)

3.1.3 Vlajka KSC

Vlajka zobrazuje srp a kladivo v rudém poli. Tyto předměty symbolizují nástroje dělníků a rolníků. Znamenají předvoj čínské dělnické třídy, a tedy základní zájmy lidových mas.³⁸

Je opět využito červené a žluté barvy, které již samy o sobě odkazují na komunistickou stranu. Žlutá barva, někdy také interpretována jako zlatá, představuje světlo a záři a červená je pak barva revoluce.³⁹ (obr. č. 3).

3.1.4 Rudá hvězda

Rudá pěticípá hvězda je symbolem komunismu a v podstatě celého socialismu. Má symbolizovat pět prstů dělníkovy ruky, ale též i pět kontinentů, jimž má komunistický systém vládnout. Zároveň může znamenat spojení pěti tříd socialistické utopie, a to dělníků, rolníků, vojáků, mládeže a pracující inteligence.⁴⁰

Rudá hvězda se poprvé objevila jako symbol Rudé armády v Rusku a stala se jedním ze znaků symbolizujících Sovětský svaz, stejně jako srp a kladivo. Používala se rovněž jako odznak v koncentračních táborech.⁴¹

Červená barva byla použita proto, že symbolizuje krev prolitou dělnickou třídou ve svém boji proti kapitalismu.⁴² (obr. č. 4).

---

³⁶ Eberhard, W., s. 29.

³⁷ <http://www.chinaembassy.cz/cze/zggk/t126984.htm> (12. 07. 2010).

³⁸ <http://baike.baidu.com/view/629006.htm> (30. 06. 2010).

³⁹ <http://baike.baidu.com/view/629006.htm> (30. 06. 2010).

⁴⁰ <http://answers.yahoo.com/question/index?qid=20100508150938AA5sxYW> (12. 07. 2010).

⁴¹ <http://answers.yahoo.com/question/index?qid=20100508150938AA5sxYW> (12. 07. 2010).

⁴² <http://answers.yahoo.com/question/index?qid=20090220075332AAg7rUj> (12. 07. 2010)

3.1.5 Vlajka Rudých gard

Na červeném podkladě je žlutý nápis Rudé gardy 红卫兵(hóngwèibīng). Opět byly zvoleny červená a žlutá barva, jež jsou typickými barvami komunistické strany. Stejně vypadala i páska Rudých gardistů (obr. č. 1), která se nosila na levé paži. Pro Čiňany levá strana symbolizuje mužský prvek. Podle principu jin a jang je právě jang mužský prvek, který je pozitivní a znamená aktivitu, energii, Slunce či oheň. Podstatné je, že mužský prvek jang je spojován s červenou barvou, zatímco ženský prvek jin je přiřazován k barvě žluté.⁴³ To značí jistou vzájemnou závislost obou barev. Na vlajce i na pásce Rudých gardistů se vyskytují právě a pouze tyto dvě barvy s převládající revoluční červení.

V evropském pojetí značí levá strana radikalismus a pokrok,⁴⁴ z čehož lze vyložit snahy Čiňanů o pokrokovost a zavrhování všech starých hodnot. (obr. č. 5).

3.1.6 Mao Zedongovy vybrané spisy

Vybrané spisy jsou obsaženy v pěti svazcích. V prvním svazku jsou zahrnuty práce z let 1926-1937, z období první a druhé občanské revoluční války v Číně. Hlavní obsah tvoří obsáhlé rozbor jednotlivých etap čínské revoluce a z nich vyvozované směrnice pro práci Komunistické strany Číny. Mao Zedong kritizuje mylné názory ve straně a věnuje se otázce revoluční války v Číně.⁴⁵

Ve druhém a třetím svazku osvětluje problémy boje s japonskými vetřelci. Potírá kapitulantské tendence v zemi i ve straně a také vytyčuje úkoly Komunistické strany Číny. Podává zde také marxistický rozbor čínské společnosti a čínské revoluce.⁴⁶

Závěrečný svazek Vybraných spisů končí porážkou Japonska ve druhé světové válce. Hlavním tématem zůstávají otázky boje proti japonským imperialistům. „Mao

---

⁴³ Černý, J., Holeš, J., s. 192.

⁴⁴ Černý, J., Holeš, J., s. 192.

⁴⁵

http://aleph.vkol.cz:80/F?func=direct&doc_number=000796616&local_base=SVK01&format=999
(12. 07. 2010).

⁴⁶

http://aleph.vkol.cz:80/F?func=direct&doc_number=000796617&local_base=SVK01&format=999
(12. 07. 2010).

http://aleph.vkol.cz:80/F?func=direct&doc_number=000796618&local_base=SVK01&format=999
(12. 07. 2010).

Ce-tung odhaluje záludnou hru Kuomintangu, jeho boj proti komunistické straně a jeho snahu o zachování Čankajškovy diktatury i za cenu občanské války.⁴⁷

Vybrané spisy jsou Maovým největším dílem, staly se nejdůležitějším nástrojem ke zprostředkování jeho myšlenek a ve své době to byla jedna z nejvýznamnějších knih v Číně. Svědčily i o tom, že Mao byl poměrně sečtělý člověk.⁴⁸

Svůj význam nesou ve snaze o zformulování směrnic a vytyčování úkolů komunistické strany. Společným prvkem všech čtyř svazků je boj s japonskými vetřelci a nakonec jejich porážka za druhé světové války. Jsou symbolem revolučních myšlenek, posilovaly sebevědomí Číňanů sužovaných japonskými útoky. Společně s Rudou knížkou byly Vybrané spisy nejčtenější literaturou v Číně. (obr. č. 6).

3.1.7 Uniforma Rudých gard

Uniforma je zelené barvy, na levém rukávu nosili mladí gardisté pásku s nápisem 紅衛兵(hóngwèibīng), tedy Rudé gardy.

Zelená barva je pro Číňany barvou života, která naznačuje nejvyšší vnitřní klid. Velice důležité je pro ně spojení dvou komplementárních barev červené a zelené;⁴⁹ zde je to spojení zelené uniformy a červené pásky na paži.

Inspirací byl Mao Zedong, který přišel takto oblečen na první shromáždění rudých gard v roce 1966. Gardisté byli především mladí studenti, kteří se velmi brzy proměnili v nekontrolovatelnou destruktivní skupinu, a to především po uveřejnění úvodníku Chen Boda „Vymýtí staré d'ábly“. Tito mladí lidé pálili knihy a rukopisy a jejich běsnění dospělo až k zabíjení.⁵⁰

Součástí uniformy bývala i zelená čapka s rudou hvězdou, která v podstatě sama o sobě odkazuje na teror tehdejší doby. Spojení hvězdy s rudou barvou znamená prolévat krev ve prospěch revolučního hnutí komunistického režimu, a přesně to vystihuje činnost Rudých gard. (obr. č. 7).

47

http://aleph.vkol.cz:80/F?func=direct&doc_number=000796619&local_base=SVK01&format=999
(12. 07. 2010).

48 http://baike.baidu.com/view/138481.htm?fr=ala0_1 (12. 07. 2010).

49 Eberhard, W., s. 277.

50 Fairbank, J. K. *Dějiny Číny*. Z angl. přeložili Martin Hála, Jana Hollanová, Olga Lomová. Praha: NLN, 1998. ISBN 80-7106-249-9. s. 432.

3.1.8 Odznak

Mao je Číňany doposud považován za jednu z největších ikon Říše středu. Byl a stále je zobrazován všude, kde je to jen možné. Asi nejběžnější jsou odznaky s Mao Zedongovou bustou v červeném poli. Tento znak nosili běžní Číňané na oblečení nebo uniformách. Na obou prezentovaných odznacích si lze povšimnout paprsků, které vedou od Maovy hlavy směrem ven. Je to z toho důvodu, že předseda Mao byl často vnímán jako slunce, jehož osvětlené myšlenky se k lidu dostávají skrze sluneční paprsky. Maova tvář, stejně jako na většině ostatních jeho vyobrazení, je výrazně zakulacena, což vyjadřuje jeho vyrovnanost, spokojenost a blahobyt. Měl povzbuzovat náladu Číňanů, a proto byla jeho tvář často zobrazována usměvavá.

Tyto odznaky s Maovou bustou jsou dodnes prodejné, objevují se téměř na každém čínském trhu a obyvatelé si jich velice váží. (obr. č. 8).

3.1.9 Rudá knížka

Rudou knížku, jako součást svého indoktrinačního programu, sestavil Lin Biao.⁵¹ První vydání vyšlo v roce 1964, obsahuje 427 Maových výroků z různých projevů a písemných publikací utříděných do 33 kapitol. Její náklad byl tak velký, že se Rudá knížka stala druhou nejvydávanejší knihou hned po Bibli. Aby byla srozumitelná a čtivá, byla psána jednoduchým až primitivním jazykem.⁵² V průběhu kulturní revoluce byla de facto jedinou oficiální literaturou; její výtisk měl vlastnit a studovat každý Číňan. Stala se častým svatebním darem mladým Číňanům. Novomanželé s ní i radostně pózuji na svatebních fotografiích. Objevovala se téměř na všech plakátech z doby Kulturní revoluce, kdy s ní nadšení mladí gardisté, rolníci a továrníci vesele mávají nad hlavami.

Rudá knížka se stala součástí života každého Číňana, její obsah znali všichni většinou nazpaměť. Byla symbolem samotného Mao Zedonga, kdo tuto knihu vlastnil, jakoby byl blíže jemu samotnému. (obr. č. 9).

---

⁵¹ Fairbank, J. K., s. 425.

⁵² <http://baike.baidu.com/view/44447.htm> (13. 07. 2010).

3.1.10 Hymna ČLR

„Původně měla název Pochod dobrovolníků [义勇军进行曲, yìyǒngjūn jìnxíngqǔ] a je ústřední písní filmu Mladí hrdinové a hrdinky v bouřlivých letech. Film líčí osudy lidí, kteří odešli na frontu bojovat proti japonským agresorům ve třicátých letech, kdy Japonsko přepadlo severovýchodní Čínu a osud čínské země byl na vážkách. Inspirující a uchvacující Pochod dobrovolníků vyjadřuje odhodlání čínského lidu přinést oběti za národní osvobození a připomíná tradici statečnosti, rozhodnosti a jednoty čínského lidu v boji proti agresii. Z těchto důvodů bylo 27. září 1949 rozhodnuto přijmout tuto píseň jako prozatímní státní hymnu ČLR a 4. prosince 1982 potvrzeno toto rozhodnutí jako definitivní.“⁵³ Text hymny napsal levicově orientovaný básník a dramatik Tian Han (田汉) a hudbu složil Nie Er (聂耳).⁵⁴

Čínská hymna je symbolem obětavosti v neustálém boji s Japonci. Je psána v revolučním duchu a vyjadřuje odvahu a statečnost čínského národa. (obr. č. 11).

3.2 Společenské směry a učení

3.2.1 Marxismus a Leninismus

Marxismus je filosofický a ekonomický systém vycházející z děl Karla Marxe a Friedricha Engelse. Je ucelenou teorií přeměny reálných poměrů ve společnosti, především změnou vlastnických vztahů pomocí revolučně vedeného třídního boje. Cílem je dovést proletariát k revoluci nastolující beztřídní společnost, osvobozující člověka od společenského útlaku a rozvíjející jeho schopnosti a síly. To Mao inspirovalo k uskutečnění Velké proletářské kulturní revoluce, která v Číně proběhla v letech 1966 – 1976. Marxismus chápe člověka jako souhrn společenských vztahů, jejichž základem jsou spojitosti vznikající při materiální výrobě a dělbě práce.⁵⁵ Dělbá práce a společné žití či stravování se začalo ve velkém uplatňovat právě v Číně.

---

⁵³ <http://www.chinaembassy.cz/cze/zgk/t126984.htm> (17. 03. 2010)

⁵⁴ <http://baike.baidu.com/view/28997.htm> (13. 07. 2010).

<http://www.chinaembassy.cz/cze/zgk/t126984.htm> (17. 03. 2010).

⁵⁵ http://www.fankscm.estranky.cz/stranka/_marxismus (22. 03. 2010).

Při významných státních událostech Karel Marx pravidelně vystupoval na Náměstí nebeského klidu.⁵⁶ Byl to on, kdo inspiroval čínský komunismus. Proto jeho portréty často nalezneme viset hned vedle podobizny Mao Zedonga. Marx symbolizuje zrod komunismu, jeho učení dalo základy čínskému režimu. Představuje možnost poskytnout proletariátu ucelený světový názor a třídní uvědomění. Stal se i poměrně častým výjevem komunistických plakátů, např. obr.č. 12.1 připomíná Pařížskou komunu a Marxe jakožto patrony čínské revoluce.⁵⁷

Leninismus je odvětví komunismu založené na myšlenkách a politických názorech Vladimíra Iljiče Lenina. Primárně byl založen na myšlence diktatury proletariátu prostřednictvím jeho zvolených zástupců, požadoval boj proti nacionalismu a dobré sociální podmínky obyvatelstva. Leninismus v určitém smyslu považuje průmysl za nadřazený zemědělství – „z leninismu tedy pochází známý princip rozhodující úlohy těžkého průmyslu, jehož uvádění do praxe prakticky zruinovalo Československo a další země, jejichž ekonomika byla založena na lehkém průmyslu či zemědělství, a nebyla schopna vzhledem ke svému charakteru ekonomiky malé produkovat tolik druhů zboží a v takovém množství, jako velké desetimilionové státy.“⁵⁸ Podobná situace, která vyústila obrovským hladomorem, nastala i v Číně v období Velkého skoku.

Oba směry stály u zrodu čínskému komunismu. Stejně jako Marx, je i Lenin častým výjevem na plakátech a jiných obrázcích. Leninismus byl důležitý pro své pojetí průmyslu, kterým se Mao inspiroval. (obr. č. 12.2)

3.2.2 Maoismus

Ve 30. letech studoval Mao Zedong na základně v Yan'anu díla marxismu a leninismu a krátce na to vydal i některé své studie, které sám napsal. Snažil se přizpůsobit marxismus pro čínské účely.⁵⁹ Jak jsem již zmínila, prostředkem k šíření této ideologie se stala tzv. Rudá knížka a Mao Zedongovy vybrané spisy.

Lidé nadšeně studovali Maovo učení a přijímali jeho myšlenky, a to také z toho důvodu, že v Číně odjakživa převládá duch nacionalismu a Číňané mohli akceptovat

---

⁵⁶ <http://chineseposters.net/themes/marx.php> (13. 07. 2010).

⁵⁷ Flores, M. Komunismus. Český Těšín: KMa, s. r. o. ISBN 978-80-7309-388-4. s. 83.

⁵⁸ <http://www.fankscm.estranky.cz/stranka/leninismus> (22. 03. 2010).

⁵⁹ Fairbank, J. K., s. 362, 363.

pouze marxismus čínský.⁶⁰ Maoismus je jistým symbolem víry v samotného Mao Zedonga. Číňani mu bezmezně věřili, vstupovali do komunistické strany, stávali se gardisty, uvědomělými rolníky a dělníky. (obr. č. 13)

3.3 Symboly z plakátů

3.3.1 Dva dělníci

Tento plakát představuje dělnický pár muže a ženy. Žena je oblečena do zeleného úboru, který byl pro tehdejší dobu typický. Na hlavě má čapku stejné barvy. Vedle ní stojí muž v bílé košili klasického čínského střihu a v hnědém kabátu. Obě osoby mají na hrudi odznak s Mao Zedongovou podobiznou. Takovýto odznak nosili nejen pracovníci oddané plnění výrobního plánu, ale i prostí lidé. Nosil se na levé straně, tedy na srdci. V Číně je totiž myšlení spjato se srdcem, nikoli s hlavou, jak je tomu v západním světě. Tváře obou postav jsou zakulacené a radostné, což značí spokojenost. Jejich práce je naplňuje a uspokojuje.

Pokud se na plakátě neobjevil sám Mao Zedong, snažili se ho jejich autoři přiblížit jinou formou, a to např. Rudou knížkou, kterou má muž v náprsní kapse, což symbolizuje oddanost dělníků a rolníků k Maovi a jeho učení. (obr. č. 14).

3.3.2 Tři muži s rudou knížkou

Na plakátě jsou vyobrazeni tři zástupci čínského lidu, a to dělník, voják a rolník. Dělník je oblečen v modrém kabátu, na hlavě má klobouk stejné barvy. O významu modré barvy je zmíněno již v teoretické části. V modré barvě totiž chodil oblíbený prostý lid, zároveň je to barva starostí a problémů, dělníci většinou neměli lehký život, často dřeli až do úmoru.

Voják je zobrazen v typické zelené uniformě. Na hlavě má čepici s rudou hvězdou, která značí revolučního ducha tehdejší doby, je to symbol pěti tříd, jež mají vládnout světu. Červená barva symbolizuje krveprolití ve smyslu boje dělnické třídy proti kapitalismu.

Třetí muž na plakátě je rolník, což lze poznat podle jeho hnědého pracovního úboru. Tato barva byla zvolena nejspíše proto, že je to barva půdy.

---

⁶⁰ Fairbank, J. K., s. 364.

Všichni tři muži stojí vzpřímeně a radostně hledí do dále. Na první pohled z nich číší optimismus, radost z jejich práce a z poslání být dobrým pracovníkem a oddaným komunistou. V levé ruce svírají Mao Zedongovu Rudou knížku na znamení své oddanosti. (obr. č. 14).

3.3.3 Dělníci v továrně

Podle nápisu 大学大用毛主席光辉哲学思想, což v překladu znamená „Užívání a studium Mao Zedongových slavných filozofických myšlenek ve velkém“ chtěli tvůrci tohoto plakátu naznačit, že i v zaměstnání je potřeba studovat Maovy myšlenky a Rudá knížka musí být vždy po ruce. Všechny tři postavy mají opět typické rysy. Jejich modré oblečení značí, že se jedná o dělníky z prostého lidu. Jak jsem již zmínila, do modré barvy se oblékali obyčejní lidé. Podle Eberharda tato barva znamená i vysoké postavení a sociální vzestup, který je však plný starostí. To lze vysvětlit tak, že dělnická třída byla považována za něco víc, ale jejich život kvůli tvrdé práci nebyl příliš jednoduchý.

Na celém plakátě nalezneme hned několik odkazů na Maa, je to odznak s jeho podobiznou připnutý na mladíkově zástěře, Rudá knížka, jež drží muž v popředí, dále na stropě umístěný transparent a červený plakát po levé straně. Maovy citáty pronásledovaly Číňany na každém kroku a oni je s radostí přijímali. (obr. č. 16).

3.3.4 Muž s knihou od Mao Duna

Na tomto obrázku je zobrazen muž v modrém rolnickém oděvu. Význam modré barvy jsem zde zmiňovala již několikrát, opět je to ve smyslu zobrazení prostého lidu. V ruce drží knihu od Mao Duna a podle nápisu na plakátě 让哲学变为群众手里的尖锐武器, což ve volném překladu znamená „Ať je naší filozofií zbraň v rukou lidových mas“, lze vyčíst, že se nebáli prolít krev za prosazování svých myšlenek.

Mao Dun žil v letech 1896–1981. Byl silně levicově orientován. Ve svých dílech zobrazuje revoluční náladu, je v nich patrný marxistický pohled. Vydal i článek, kde kritizuje generaci májového hnutí a prosazuje zpřístupnění literatury masám, ne jen intelektuálům, jak tomu bylo doposud.⁶¹

---

⁶¹ Hladíková, Kamila. *Mao Dun.*, Olomouc: Přednášky z dějin literatury, 2008/2009.

Již v jeho jméně se objevuje rozpor. Mao 矛 je v překladu kopí a Dun 盾 štít, dohromady výraz 矛盾 znamená odporující nebo protiklad, což je patrné v jeho tvorbě. Pro tohoto spisovatele byla literatura nástrojem k ovlivňování lidí a zároveň zbraní v politickém životě.⁶² Zřejmě i proto zvolili právě Mao Duna jako záštitu své filozofie zbraní v ruce. (obr. č. 17).

3.4 Osobnosti spjaté s KSČ

3.4.1 Mao Zedong 毛泽东

Mao (obr. č. 18) byl uctíván již za svého života, na venkově nahradil některé tamní bůžky a lidé často tvrdili, že má nadlidské schopnosti,⁶³ které předvedl například při plavání v Dlouhé řece a nebo v roce 1934, kdy zorganizoval Dlouhý pochod. Tím se pro Číňany stal symbolem vytrvalosti. Mao ovlivňoval lid ze všech stran, z plakátů, učebnic, publikací apod. Hesla oslavující jeho osobu byla všudypřítomná, dokonce i z rádií byly slyšet písně nesoucí se v podobném duchu. Propaganda se dostávala do každého koutu země, do každé domácnosti. Mao doprovázel lid v jejich každodenním běžném životě, dokonce i dobrý kuchař vařil s myšlenkou na Mao Zedonga.⁶⁴ Rovněž díky jeho Rudé knížce, kterou vlastnil každý Číňan a jejíž hesla znali všichni nazpaměť, se stal Mao jednoduše všudypřítomným. Ve své podstatě nahrazovala Rudá knížka Bibli, nebo k ní alespoň byla přirovnávána.

Mao Zedong je často zobrazován v modré nebo zelené barvě. Na obrázku č. 19. je například oblečen do modrých volných šatů. V čínském pojetí modrá barva symbolizuje touhu po vzdělání, což zde může odkazovat na neutuchající dychtivost po znalosti Maova učení. Na druhou stranu modrá v pravém slova smyslu, čínsky lan 蓝, odvozuje svůj název od indigovníku, který sloužil jako zdroj barviva na oděvy prostých lidí až do moderních dob.⁶⁵ Mao se tak snaží ztotožňovat s prostým lidem a co nejvíce se jim přiblížit.

Mao Zedong celý život velice rád plaval, a jelikož je to vynikající způsob, jak se zlepšit po fyzické stránce, pobízel k této aktivitě i ostatní Číňany. Mao, přezdíváný

---

⁶² Říhová, Z. *Mao Dun, Jarní hedvábníci*. Olomouc: Seminární práce, 2008/2009.

⁶³ Fairbank, J. K., s. 431.

⁶⁴ Chang, J., Halliday, J. *Mao: Příběh, který možná neznáte*. Praha: Beta, 2006. s. 431.

⁶⁵ Obuchová, L., s. 30, 31.

Velký kormidelník, svým aktivním plaváním dával najevo, že je schopen vést Čínu v revolučním duchu. V roce 1956 Mao poprvé plaval v Dlouhé řece. O deset let později, v roce 1966 byla ve Wuhanu zorganizována akce připomínající tuto událost. Mao tuto událost podpořil skokem z lodi a následně více než hodinu plaval v řece. Dokázal, že je stále v plné síle i přes svůj pokročilý věk. Za tento svůj počín byl velice obdivován a považován za člověka schopného nadlidských výkonů.⁶⁶ Během prvního výročí, v roce 1967 se jen v samotném Pekingu objevilo v jezerech přes 50 000 plavců. Jak je vidět na obrázku č. 20, Mao je oblečen v bílém županu, pravicí zdraví své souputníky a chystá se na skok do řeky. Navíc neplaval ani kraulem, ani stylem prsa, ale použil svůj vlastní specifický styl, stál totiž vzpřímeně ve vodě. Byl mu při tom naměřen i rekordní čas.

Následující obrázek vyobrazuje předsedu oblečeného v typické zelené armádní uniformě, která se zde ovšem pod slunečními paprsky mění v červenou barvu. Je to ohnivá revoluční barva. Zelenou uniformu volil proto, že část svého života působil v Ústřední vojenské komisi a poté se stal i vojenským velitelem.

Jeden z nejčastějších motivů objevujících se na čínských plakátech je vyobrazení Mao Zedonga jako slunce (obr. č. 21), k němuž se lidé obrací jako ke své jediné spáse. V čínské symbolice slunce značí císaře.⁶⁷ Pozvednutou pravicí zdraví Mao svůj oddaný lid. Jeho zakulacená usměvavá tvář číší pozitivismem a vírou v lepší budoucnost. Paprsky slunce jako by chtěl předat své myšlenky (思), a osvětit tak všechn čínský lid. Lidé na plakátě jsou výrazně níž než postava Mao Zedonga, stejně jak je tomu i na většině ostatních výjevech z plakátů či jakýchkoli obrazů. Z lidí srší optimismus a vzhlíží k Maovi téměř jako k bohu. Na ramenou nesou cedule s jeho výroky a různými komunistickými hesly. Zelenou uniformu volil proto, že část svého života působil v Ústřední vojenské komisi.⁶⁸

Centrum dalšího obrázku (č. 22) tvoří opět samotný předseda Mao. Nad ním na rudé vlajce jsou zobrazeny hlavy Karla Marxe, Friedricha Engelse, Vladimira Iljiče Lenina a Josifa Vissarionoviče Stalina. Tyto osoby měly pro Čínskou komunistickou stranu značný význam. Jsou to hlavní Maovi inspirátoři. Marx a Engels sepsali manifest komunismu. Lenin byl ruský komunistický politik a revolucionář a Stalin sovětský

---

⁶⁶ Fairbank, J. K., s. 431.

⁶⁷ Eberhard, W., s. 229.

⁶⁸ Fairbank, J. K., s. 393.

diktátor. Tato čtyřka je často kladena vedle sebe společně s Mao Zedongem, který se jimi nechal ovlivnit a v upravené verzi aplikoval sovětský komunismus na Čínu. Ve spodní části obrázku je opět nadšený lid, který radostně přijímá Maovy myšlenky a ideologii.

Mao dokázal ovlivnit i oblasti zdánlivě neovlivnitelné. Např. sportovní úspěchy čínských sportovců byly připisovány síle Maových myšlenek: „People Daily [Renmin ribao] dnes provolával slávu čínskému úspěchu na světovém šampionátu v Praze a řekl, že byly založeny na politickém myšlení Mao Zedonga.“⁶⁹

V srdcích mnoha Číňanů zůstává Mao ukotven dodnes, bez něj by nebyla nová Čína.⁷⁰ Stále je po celé zemi obdivován, takřka všude můžeme spatřit jeho sochy, obrazy, busty, plakáty, fotografie atd. K dostání jsou nejrůznější výrobky s Maovou podobiznou, počínaje od triček, hrnků, pohlednic, až přes hodinky, budíky, sirky, zapalovače a různé přívěsky.

Na základě dotazování jednoho studenta z města Wuhan byl Mao přirovnáván k císaři a Rudá knížka k Bibli. Sám byl překvapen, když v 90. letech četl knihu o Mao Zedongovi a zjistil, že tento zbožňovaný vůdce má i své nedostatky. Dokonce i komunistická strana 5 let po jeho smrti vydala verdikt, kde oznámila, že za zločiny spáchané při Velkém skoku a za Kulturní revoluce je Mao ze 30 % špatný.⁷¹ Dodnes však visí jeho obrovský portrét na hlavní bráně Zakázaného města na Náměstí nebeského klidu. Nespočetné skupiny čínských turistů sem dennodenně přichází a oddaně ho obdivují. Zdravice pózují před portrétem tak, jak se to učili ve škole. Hojně navštěvováno je i Mao Zedongovo mausoleum nacházející se rovněž na Náměstí nebeského klidu. Tisíce lidí je ochotno čekat i hodiny, jen aby nahlédlo na Maovo mrtvé tělo. Jakmile se dostanou na řadu, je celý proces velmi rychlý, protože je oficiálně zakázáno se před sarkofágem zastavit.⁷² Mausoleum stojí v jižní části náměstí mezi Pomníkem lidových hrdinů a Bránou Zhongyang. Na jeho místě dříve stála nejvýznamnější brána v Pekingu.⁷³ Již z tohoto faktu je patrné, jak obrovský význam

---

⁶⁹ Teslíková, K. *Ping-Pong*. Olomouc: Bakalářská práce, 2010. s. 18.

⁷⁰ Na základě výpovědi rodilých Číňanů.

⁷¹ <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2007/jan/18/comment.china> (29. 06. 2010)

⁷² http://www.lesdeuxvoyageurs.com/Site-Internet_Anglais/Articles/MaoImages/MaoImages_article.html (29. 06. 2010)

⁷³ <http://www.poutnik.cz/asie/cina/mistopis/tiananmen/> (03. 07. 2010)

<http://chairmanmaozedong.org/article/505.html> (03. 07. 2010)

měl Mao pro Čínu. Mausoleum není jen obyčejná hrobka, ale velkolepá vila. Uvnitř se nachází mramorové bílé křeslo s Mao Zedongovou sochou, za ní jsou masivní nástěnné prvky čínských hor a řek. Po stranách haly jsou uloženy ostatky i dalších revolučních lídrů - Liu Shaoqi, Zhu De a Zhou Enlai⁷⁴ - které dodávají tomuto monumentu na autentičnosti.

3.4.2 Chen Boda 陈伯达

Chen Boda se již od mládeži řadil mezi politicky aktivní jedince, od roku 1924 byl pak stálým členem komunistické strany Číny. Po úspěšném ukončení studií na univerzitě v Moskvě se vrátil do Číny, kde byl však zatčen a vězněn kuomintangem. Po propuštění z vězení odjel do komunistické základny v Yan'anu, kde do roku 1941 působil jako Mao Zedongův tajemník a současně se také spolupodílel na vytváření jeho kultu. V době, kdy získal funkci propagandistického pracovníka a editora teoretického časopisu Hongqi (红旗), publikoval úvodník zvaný „Vymýtí všechny d'ábly“. Hlavní myšlenkou byl důraz na odstranění starého myšlení, staré kultury, zvyků a obyčejů.⁷⁵ Jeho uveřejnění tedy dalo podnět k hromadnému ničení památek, což dnešní Číňané vnímají značně negativně a považují Chen Boda za ničitele a zločince. V této době Chen Boda značně chyboval, lze konstatovat, že doslova přiléval olej do ohně. Jelikož se vydal cestou kontrarevolucionářské kliky, byl zasvěcen do plánu jak odstranit Mao Zedonga, za což nakonec stanul před tribunálem. I za pokus o svržnutí Mao Zedonga je v Číně považován za špatného člověka.⁷⁶ (obr. č. 23).

3.4.3 Chen Yi 陈毅

Chen Yi byl považován za vynikajícího člena komunistické strany a také za velmi zkušeného komunistického vojáka a talentovaného стратега. Rovněž se aktivně účastnil Kulturní revoluce. Vytvořil Lidovou osvobozenou armádu a stal se jedním z deseti čínských generalisimů. Byl také činný jako politik a diplomat. Za zmínku stojí

---

⁷⁴ <http://www.morningsun.org/stages/tsquare/mausoleum.html> (03. 07. 2010)

⁷⁵ Bakešová, I., s. 87.

⁷⁶ Bakešová, I., s. 98.

Na základě výpovědi rodilých Číňanů.

i jeho poetická tvorba.⁷⁷ Číňané si ho velmi cení za jeho optimistický přístup k životu, protože i za nepříznivých životních podmínek, které přinášela válečná léta, vytvářel krásnou poezii. Dokázal z celé hrůzy války vytěžit jednoduchým způsobem a emocionálními výrazy povzbuzující a optimisticky laděné verše.⁷⁸ Účastnil se Dlouhého pochodu a několika významných bitev. Již z tohoto důvodu ho Číňané vnímají jako symbol odvahy a odolnosti. (obr. č. 24).

3.4.4 Chen Yun 陈云

Zúčastnil se Hnutí 30. května. Byl to velký proletářský revolucionář, politik a vynikající marxista. Stal se jedním z průkopníků čínské socialistické ekonomické výstavby a významně přispěl národnímu hospodářství, a to tím, že byl jedním z tvůrců hospodářských plánů. Za svůj návrh obnovy motivace zemědělství stoupl výrazně na oblibě u Číňanů. Chtěl rolníkům opět dovolit hospodařit na svých pozemcích a prodávat vypěstované produkty na trzích.⁷⁹ Chen Yun nejprve společně s Mao Zedongem a později s Deng Xiaopingem tvořil jádro strany.⁸⁰

Za celou svou revoluční kariéru plně prokázal své politické schopnosti a odvalu revolucionáře. Je znám pro svou moudrost a inteligenci, které se projevovaly především v jeho politické činnosti. Byl ceněn i za své morální smýšlení.⁸¹ Lze ho považovat za určitý symbol moudrosti a vznešenosti založené na jeho názorech a lidském postoji vůči Číňanům, a to především zemědělcům. (obr. č. 25).

3.4.5 Deng Xiaoping 邓小平

Zastával názor, že vzdělanci jsou součástí téhož proletariátu stejně jako intelektuálové. Deng byl Maův nejloajálnější stoupenec a generální tajemník KS Číny.⁸²

---

⁷⁷ <http://baike.baidu.com/view/1831.htm> (30. 06. 2010).

⁷⁸ <http://baike.baidu.com/view/1831.htm> (30. 06. 2010).

Na základě výpovědi rodilých Číňanů.

⁷⁹ Fairbank, J. K., s. 416.

⁸⁰ <http://baike.baidu.com/view/1824.htm> (17. 07. 2010).

⁸¹ <http://baike.baidu.com/view/1824.htm> (17. 07. 2010).

Na základě výpovědí rodilých Číňanů.

⁸² Fairbank, J. K., s. 406.

Aktivně se zapojil do kampaně proti pravičákům, jejímž výsledkem bylo, že se Čína připravila o lidi, které potřebovala. Deng se stal vicepremiérem a stanul i v čele armády. Krátce na to byl ale v duchu kulturní revoluce podruhé odstraněn z moci, ale po Maově smrti 1978 v boji o moc zvítězil a byl dokonce přezdíván „nejvyšší vůdce“.⁸³ Aby obnovil své právo vládnout, musel přiznat chyby, jichž se dopustili. Rehabilitační kampaň se snažila napravit nespravedlivé rozsudky nad několika velkými skupinami lidí, kteří byli označeni za pravičáky nebo „protisocialistické živly“. Tato akce trvala pět let. Za Denga se miliony rolníků staly podnikateli a hospodářská politika se začala otevírat světu. Snažil se znovu získat důvěru lidu. Jelikož partajní propaganda ztratila na účinnosti, snažil se využít médií, jimiž chtěli zprostředkovat stranickou politiku masám.⁸⁴

Zemřel po dlouhé nemoci roku 1997. Již před jeho smrtí se objevil vzpomínkový biografický seriál představující jeho zásluhy. V roce 1978 a 1985 byl dokonce časopisem 时代 (Shídài) zvolen osobností roku. Jeho jméno má velký zvuk i na Taiwanu, v Hongkongu a Macau, jelikož se pokoušel o mírové sjednocení. Díky němu Čína navázala kontakty s USA a s Japonskem byla uzavřena mírová smlouva.⁸⁵ Je symbolem neutuchající snahy po světovém míru, tlačil Čínu do styku se zahraničím a pravděpodobně díky němu má tato země dnes tak dobré ekonomické zázemí. (obr. č. 26).

3.4.6 Deng Yingchao 邓颖超

Je známa nejen jako Zhou Enlaiova manželka, ale také jako vynikající revolucionářka, politička a socialistická aktivistka. Deng byla oddaná marxistka a předchůdkyně feministického hnutí. Působila jako místopředsedkyně a později i předsedkyně čínské federace žen. Přispěla k vypracování rodinného zákona týkajícího se manželství v nové Číně, který zajišťoval větší svobodu. Byla jedním z členů ústředního výboru, kteří podporovali návrh o kontrole porodnosti. Podílela se také aktivně na rozvoji zásad práv a zájmů žen a dětí. Nadšeně podporovala ženy a apelovala na ně, ať vše vloží do úsilí pro rozvoj země. Důležité je zachování sebeúcty, sebedůvěry.

---

⁸³ Fairbank, J. K., s. 446-449.

⁸⁴ Fairbank, J. K., s. 450-456.

⁸⁵ <http://baike.baidu.com/view/1833.htm> (03. 08. 2010).

Každá žena musí stát na vlastních nohách. Deng Yingchao se snažila posílit přátelství čínských žen s ženami ostatních národů, čímž chtěla podporovat světový mír.⁸⁶

Od začátku do konce trvala na tom, že život by se neměl zaměřovat jen na boj v revolučním duchu. Vynaložila úsilí při reformách otevírání se světu a při modernizaci socialismu.⁸⁷

Nekteří Číňané ji mají v povědomí spojenou pouze s Zhou Enlaiem, avšak Deng Yingchao představuje pravou hrdost čínské ženy a doma i v cizině se těší vysokým počtám a je dobrým příkladem pro všechny Číňany.⁸⁸ (obr. č. 27).

3.4.7 He Long 贺龙

He Long byl revolucionář, stratég a jeden ze zakladatelů Lidové osvobozené armády. V roce 1955 mu byla udělena hodnost maršál. Byl prvním až třetím místopředsedou Komise národní obrany, sedmým členem ústředního výboru komunistické strany a osmým členem politbyra. 1914 působil v Sunjatsenově revoluční straně.⁸⁹

Po revolučním odlivu v roce 1927 Long, nebojácný velitel, stál pevně na straně dělníků, rolníků a komunistické strany. Stal se velitelem vojsk při Nanchangské vzpouře a účastnil se i protijaponské války. Ve 40. letech se dostal do ústředního výboru KSC a po založení ČLR při osvobození jiho-západních provincií se stal třetím tajemníkem jiho-západního předsednictva KS. Společně s Deng Xiaopingem a Liu Bochengem vedli potlačení proti zločincům, renovaci výroby a vybudování pohraničí a chtěli, aby bývalí vojáci KMT pro ně začali pracovat na mírovém osvobození Tibetu a jihuozápadu.⁹⁰

Dlouhou dobu byl zapojen do socialistické hospodářské výstavby a národní obrany a do roku 1959 byl ředitelem národního obranného průmyslu. Společně s Luo Ruiqingem vedl pracovní výstavbu národní obrany.⁹¹

---

⁸⁶ <http://baike.baidu.com/view/1823.htm> (25. 07. 2010).

⁸⁷ <http://baike.baidu.com/view/1823.htm> (25. 07. 2010).

⁸⁸ <http://baike.baidu.com/view/1823.htm> (03. 08. 2010)

Na základě výpovědí rodilých Číňanů.

⁸⁹ <http://baike.baidu.com/view/1832.htm> (25. 07. 2010).

⁹⁰ <http://baike.baidu.com/view/1832.htm> (25. 07. 2010).

⁹¹ <http://baike.baidu.com/view/1832.htm> (25. 07. 2010).

Od založení státu si držel post ředitele státního sportovního výboru. Je průkopníkem a zakladatelem čínského socialistického sportovního odvětví. Co se týče mezinárodních záležitostí, pomáhal Zhou Enlaiovi uskutečnit návštěvy asijských a evropských zemí s cílem posílit přátelství mezi Čínou a ostatními národy.

He Long představuje statečného bojovníka. I přes několikeré věznění stále věřil v sílu revoluce a měl velké odhodlání. (obr. č. 28).

3.4.8 Hu Yaobang 胡耀邦

Již v 16 letech odešel na komunistickou základnu v Jiangxi, kde začala jeho dráha revolucionáře. „Stal se obětí několika stranických čistek, naposledy během kulturní revoluce, ale traduje se o něm, že se nikdy neponížil a nikdy neprovedl pokořující sebekritiku.“⁹²

Na rozdíl od ostatních funkcionářů se zajímal o vědu a kulturu. Dohlížel na normalizaci Akademie věd. Navštívil také Tibet a snažil se o zlepšení tamních poměrů. Z jeho iniciativy začal vycházet časopis Teoretické trendy, v němž se soustředili ideová menšina zastávající se verze „Mao Zedong se nikdy nemýlil“.⁹³

V roce 1977 byl jmenován vedoucím organizačního oddělení ÚV a zasloužil se o rehabilitaci těch, kteří byli nespravedlivě pronásledováni či odsouzeni během předcházejících čistek.⁹⁴ V 80. letech se stal na krátký čas předsedou KS Číny.⁹⁵

Hu zemřel 15. dubna 1989, týden poté kdy se ku příležitosti zasedání VSLZ po dlouhé době objevil na veřejnosti. V návalu hněvu údajně pronesl: „Kde jsou kořeny všeho zla? Kdo způsobil dnešní rozklad? Způsobila ho naše komunistická strana, náš ústřední výbor, naše politbyro.“ Propaganda se ale později snažila dokázat, že zemřel klidnou smrtí, nikoli v návalu hněvu.⁹⁶

Postava Hu Yaobanga se může jevit jako velmi rozporuplná. Na jedné straně zarputilý komunist, který bezmezně věří Maovým myšlenkám, protože „Mao Zedong se nikdy nemýlil“, na straně druhé byl často odsuzován pro svůj westernismus⁹⁷ a jak

---

⁹² Bakešová, I., s. 147.

⁹³ Bakešová, I., s. 144.

⁹⁴ Bakešová, I., s. 147.

⁹⁵ Bakešová, I., s. 159.

⁹⁶ Bakešová, I., s. 194.

⁹⁷ Na základě výpovědí rodilých Číňanů.

jsem již zmínila, několikrát byl i pronásledován. Proto jako symbol je nejednoznačný a má dvojí chápání. (obr. č. 29).

3.4.9 Hua Guofeng 华国锋

Tento funkcionář byl nevýrazný a téměř neznámý, což mu bylo jediné ku prospěchu. Po X. sjezdu KS Číny se stal členem politbyra a ministrem veřejné bezpečnosti. Po smrti Zhou Enlaie se stal předsedou Státní rady a po smrti Mao Zedonga předsedou KS Číny. Mao plně důvěřoval a pronesl: „Budou-li věci ve tvých rukou, budu klidný.“⁹⁸ Roku 1978 vyhlásil plán čtyř modernizací, který byl ale nepromyšlený a nerealizovatelný a za jeho nezdar učinil zodpovědným Lin Biao, který byl v té době již 8 let po smrti.

Byl ceněn pro svůj osobitý styl a za pevné zásady stranictví. Jeho myšlení bylo velmi uvědomělé, důležité pro něj bylo zachování jednoty. Nepomýšlel na osobní zisky, byl to otevřený a čestný člověk. Již z výše zmíněné Maovy věty lze poznat, že na něj bylo spolehnutí a právě i samotný vůdce do něj vkládal důvěru. Hned od začátku do popředí stavěl zájmy lidu. Byl skromný, uvážlivý a přátelský a svým postojem uchvátil masy.⁹⁹

Celý jeho život byl revolučního a bojovného rázu, snažil se tak sloužit lidem.¹⁰⁰ (obr. č. 30).

3.4.10 Jiang Qing 江青

Jiang Qing byla Mao Zedongova manželka. Jeho srdce si podmanila hned po příchodu do Yan'anu v roce 1937. Původně byla herečka, v tomto povolání ale příliš nevynikala, a tak se vrhla do politiky. Snažila se získat pod kontrolu kulturní obci, aby zde mohla provést radikální reformy. Lin Biao z ní učinil vedoucí odboru pro kulturu při Lidově osvobozené armádě.¹⁰¹

Po Maově smrti si kladla nárok na jeho funkci a kritizovala Hua Guofenga, který stál v čele strany. V té době hodně využívala Yao Wenyuanem kontrolované sdělovací

---

⁹⁸ Bakešová, I., s. 107.

⁹⁹ <http://baike.baidu.com/view/16210.htm> (28. 07. 2010).

¹⁰⁰ <http://baike.baidu.com/view/16210.htm> (31. 07. 2010).

¹⁰¹ <http://baike.baidu.com/view/11154.htm> (03. 08. 2010).

prostředky a snažila se tak zpracovat veřejnost. Její portréty se začaly v novinách objevovat mnohem častěji než portrét jiných politiků. Veřejnost se snažila zmanipulovat i tím, že změnila text některých dokumentů ÚV tak, aby zněl v její prospěch. Tyto texty pak nechala publikovat.¹⁰²

Byla členkou „bandy čtyř“, kterou nechal Hua Guofeng pozatýkat za jejich plánovaný puč a chopení se moci.¹⁰³

I postavení Jiang Qing se může zdát poněkud v rozporu. Jakožto manželka velkého Maa by měla sklídit jen samá pozitiva. Ale jelikož byla členkou Bandy čtyř a za hrůzy spáchané za kulturní revoluce byla odsouzena k trestu smrti, který jí byl změněn na doživotí,¹⁰⁴ je považována, stejně jako ostatní členové této bandy, za zrádce. (obr. č. 31).

3.4.11 Jiang Zemin 江泽民

Do komunistické strany vstoupil roku 1946. Pracoval v SSSR jako inženýr v automobilce a později působil jako diplomat v Rumunsku. Postupně se přes post ministra elektronického průmyslu, prvního stranického tajemníka Shanghaie a člena politbyra dostal až k postu prvního tajemníka strany, kam ho dosadil Deng Xiaoping.

Svým politickým postojem se řadil spíše k reformistům. Jeho pozice na počátku 90. let nebyla vůbec jistá, avšak roku 1993 se stal prezidentem ČLR.¹⁰⁵

Především pro svoji odhodlanost, píli a přesvědčení ho lidé kladli ve svém srdci na ta nejvyšší místa. Neochvějně trval na komunistických ideálech a přesvědčení. Byl to velmi odvážný člověk, který v klíčových situacích byl schopen předvést svoji kuráž. Na mysl mu často vyvstala otázka bezpečnosti prostého lidu a jeho zájmy mu nebyly lhostejné. Byl schopen se doslova rozdat lidem. Můžeme ho považovat za jistý symbol dobra, ale zároveň i odvahy a kuráže.¹⁰⁶ (obr. č. 32).

---

¹⁰² Bakešová, I., s. 109.

¹⁰³ <http://baike.baidu.com/view/11154.htm> (03. 08. 2010).

¹⁰⁴ <http://baike.baidu.com/view/11154.htm> (03. 08. 2010).

¹⁰⁵ <http://baike.baidu.com/view/1781.htm> (03. 08. 2010)

¹⁰⁶ <http://baike.baidu.com/view/1781.htm> (03. 08. 2010).

3.4.12 Kang Sheng 康生

Kang Sheng pochází z provincie Shadong. Jeho původní jméno je Zhang Zongke, ale používal i jiné pseudonymy, např. Zhao Rong nebo Li Jushi. V roce 1915 ještě jako sedmnáctiletý mladík vstoupil do sňatku s Chen Yi. 1925 se přidal ke komunistické straně. O rok později byl jmenován tajemníkem KSC na shanghaiské univerzitě, v tomto městě se také zúčastnil tří ozbrojených dělnických povstání. O dva roky později se oženil s Cao Yiou. Nějaký čas pracoval v Sovětském svazu. Podílel se na Kulturní revoluci a stál v čele bezpečnosti ČLR, poté byl obviněn za spoluúčast na výstřelcích Bandy čtyř. Kang Sheng byl znám i svou uměleckou tvorbou. Věnoval se malování a kaligrafii.¹⁰⁷

V očích mnoha Číňanů je Kang považován za špatného člověka, a to především za znehodnocení kulturního dědictví během kulturní revoluce. Celá banda čtyř byla považována za zrádce, proto ani on nebyl výjimkou. (obr. č. 33).

3.4.13 Lei Feng 雷锋

Během kampaně „za studium Mao Zedongových myšlenek“ vznikla akce zvaná „učme se od Čínské lidově osvobozené armády“, kde byl použit typ ideálního Číňana – dobrého vojáka Lei Fenga. Ten si za svého života vedl deník, kam si zapisoval své příhody. Deník byl plný obdivu k Mao Zedongovi. Bakešová uvádí dva příběhy, které vystihují Lei Fengovo myšlení. „Při stavbě kasáren dusal Lei Feng spolu s kamarády beton. V botách mu to ale nešlo, a tak si je zul. Když ho kamarádi varovali, že nasydne, odpověděl: když buduji socialismus, necítím zimu.“¹⁰⁸ Jeho deník byl zveřejněn a od té doby pro Čínu neexistovaly jiné zprávy. Z jeho příběhů se stávaly eseje, kreslené seriály, divadelní hry; v éteru se vysílaly i formou písní a tradičních dialogů.¹⁰⁹ Jeho krédem bylo „miluji to, co miluje předseda Mao, jednám podle pokynů předsedy Maa, jdu vpřed na výzvu předsedy Maa, jsem nerezavějícím šroubkem v soukolí předsedy Maa.“¹¹⁰ Postavou Lei Fenga chtěli vypěstovat bezmezný obdiv

---

¹⁰⁷ Bakešová, I., s. 158.

<http://baike.baidu.com/view/103048.htm> (31. 07. 2010).

¹⁰⁸ Bakešová, I., s. 77.

¹⁰⁹ Bakešová, I., s. 78.

¹¹⁰ Bakešová, I. s. 77.

k osobě Mao Zedonga, „zbavit občana pocitů individuality a do maximálních rozměrů rozvést představu, že jednotlivec není nic víc než „nerezavějící šroubek“ v soukollí státu“.¹¹¹ (obr. č. 34).

3.4.14 Lin Biao 林彪

„Lin Biao byl velmi schopný polní velitel, ale jinak drobný a poněkud podivínský, rozhodně nijak charismatický muž, který se objevoval na veřejnosti vždy v čapce (byl totiž holohlavý). Lin byl bezpochyby nadaný intrikán, mazaný jako liška, ale neměl tu správnou figuru; zatímco Maovi jeho nadváha prostě jen dodávala na důstojnosti (v Číně si nijak nepovažují hubené postavy), Lin vedle něj vypadal tak trochu schlíple.“¹¹² Byl jedním z předních armádních velitelů a také se projevil jako vynikající taktik, který začal prosazovat politizaci armády.¹¹³ Podílel se na vytváření kultu Mao Zedonga a sestavil jeho Rudou knížku (viz výše). Snažil se stát Maovým nástupcem, ale ten proti němu rozpoutal útok. Mao chtěl dokonce cestovat po Číně a kritizovat ho, Lin se proto rozhodl předsedu odstranit. Lin Biaův syn podnikl velké přípravy, ale Mao a Zhou Enlai se o akci dozvěděli. Lin se z obav o svůj život pokusil prchnout ze země, ale jeho letadlo bylo zničeno kdesi nad Mongolskem. Tím ihned klesla důvěra v samotného Maa, protože Lin Biao byl po léta jeho nejbližší spolupracovník.¹¹⁴ Lin Biaovo spiknutí dostalo název „plán 571“, protože „ozbrojený převrat“ se čínsky řekne wu qiyi 武起义, stejně tak se čtou i číslovky 571 (wu qi yi 五七一). Za toto spiknutí je považován za zrádce a protirevolucionáře a měl stanout před soudem. Kvůli předčasné smrti se tomu tak ale nestalo. (obr. č. 35).

3.4.15 Liu Shaoqi 刘少奇

Liu byl velký marxista, revolucionář, politik a teoretik a také jeden z hlavních vůdců země a strany a zasloužil se také za spoluzaložení nové Číny. Jeho morální charakter byl na vysoké úrovni a v srdcích lidí zůstal zakotven dodnes. Snažil zlepšit

---

¹¹¹ Bakešová, I., s. 77.

¹¹² Fairbank, J. K., s. 429.

¹¹³ Fairbank, J. K., s. 425.

¹¹⁴ Fairbank, J. K., s. 442.

vedení strany a její efektivnost.¹¹⁵ Podporoval levicové hnutí v literatuře. Využíval umění k levicové agitaci a získávání studentů.¹¹⁶ V 60. letech organizoval hnutí proti revizionismu mezi stranickými věrnými. Poté byl ze své funkce sesazen na osmé místo a jeho druhé obsadil Lin Biao. Stal se jednou z obětí kulturní revoluce. „Kritizoval totiž nejen pravou, ale i levou úchylku, představu, že je možné vybudovat socialismus „jednoho krásného dne“. ¹¹⁷ Prohlásil Mao Zedonga zodpovědným za tragédii Velkého skoku. Na to Jiang Qing zahájila kampaň „proti šejdířům typu Liu Shaoqiho“. Tito šejdíři údajně „nesprávně uváděli v život správné Mao Zedongovy instrukce.“¹¹⁸

Mnoho Číňanů považuje osud Liu Shaoqiho za velmi tragický, a to především kvůli Maovu rozhodnutí sesadit ho z funkce a nechat jej pronásledovat. Dalo by se říci, že je symbolem nespravedlivé křivdy, neboť jeho postava je opravdu poměrně oblíbená a lidé na něj vzpomínají jako na člověka, jemuž bylo ukřivděno. (obr. č. 36).

3.4.16 Peng Dehuai 彭德怀

Peng byl velitel jednotek Třetí armády v průběhu Dlouhého pochodu¹¹⁹ a jedním z deseti maršálů ČLR.¹²⁰ Peng je respektován jako zástupce starší generace proletářské revoluce. Byl velmi znepokojen utrpením lidí, a tak se na konci padesátých let a na počátku let šedesátých pokusil informovat Mao o skutečné situaci života rolníků, Mao si to vyložil jako osobní útok a zbavil ho veškeré jeho moci, což zničilo jednotu vedení strany.¹²¹ Na to bezprostředně reaguje Wu Han¹²² (吴晗) svým dramatem *Hai Rui opouští úřad*. Hai Rui byl mandarín, který věrně sloužil císaři. V dobré vůli se ho

---

¹¹⁵ <http://baike.baidu.com/view/1770.htm> (31. 07. 2010).

¹¹⁶ Fairbank, J. K., s. 751.

¹¹⁷ Bakešová, I., s. 57.

¹¹⁸ Bakešová, I., s. 99.

¹¹⁹ Fairbank, J. K., s. 347.

¹²⁰ <http://baike.baidu.com/view/1828.htm> (01. 08. 2010).

¹²¹ Fairbank, J. K., s. 413, 414.

¹²² Wu Han byl jedním z nejvýznamnějších historiků, žil v letech 1909-1969. Jeho hra *Hai Rui opouští úřad* sklidila obrovský úspěch. Když ale vedení přišlo na to, že se jedná o alegorii na Maovo rozhodnutí o Pengovi, byl uvězněn a roku 1969 spáchal sebevraždu. (<http://baike.baidu.com/view/23373.htm> (03. 08. 2010), Hladíková, K. *Wu Han.. Olomouc: Přednášky z dějin literatury. 2008/2009.*)

snažil upozornit na chyby, ale nebyl pochopen, a tak musel odejít z hlavního města a zemřel ve vyhnanství. Hned na to požaduje Mao důslednou kritiku této hry.¹²³ Wu Han byl nakonec podroben rudogardistickému soudu.

Penga lze považovat za jakýsi symbol nespravedlivé křivdy, na což upozornil právě Wu Han svým dramatem, kde jasně dává najevo svůj názor o nesmyslném rozhodnutí Mao Zedonga zbavit Penga moci. (obr. č. 37).

3.4.17 Sun Yixian 孙逸仙, Sun Zhongshan 孙中山, Sun Yatsen

Sunjatsen vyrůstal zčásti na Havaji a v Hongkongu se mu dostalo lékařského vzdělání. Se svým bratrem inicioval založení společnosti Xinzhonghui, jejímž programem bylo násilné svržení mandžuského dvora a nastolení republiky. Společnost byla založena 24. listopadu 1894 a tento den je považován den vzniku strany Kuomintang, ve kterou se později Xinzhonghui přetransformovala. Roku 1905 dával v Tokiu dohromady revoluční ligu, a tak byl roku 1912 symbolicky zvolen na pár týdnů prozatímním prezidentem. Ještě téhož roku byl ale vyšachován a musel utéct do Shanghaie. V té době se spojil s Kominternou a zahájil reorganizaci Kuomintangu podle sovětských zásad. Tento svazek byl oznámen v Sunjatsenově prohlášení, kde bylo řečeno, že „Sun není pro komunismus v Číně, jelikož k tomu nejsou vhodné podmínky, že Sověti souhlasí s tím, že Čína potřebuje jednotu a nezávislost, a jsou připraveni pomoci čínské národní revoluci.“¹²⁴ Byl obhájce Tří lidových principů – nacionalismus, demokracie, lidový blahobyt – které byly zahrnuty v programu pro čínskou revoluci. Je předchůdcem velké demokratické revoluce.¹²⁵

Sunjatsen si získal obdiv a respekt celého světa.¹²⁶ Je uznáván jako vůdce čínskému revolučnímu hnutí, takže je považován za jistý symbol revolučních snah. V Nanjingu stojí obrovské Sunjatsenovo mauzoleum, již z toho faktu je jasné, že byl Sun brán velmi vážně a pro dějiny Číny má obrovský význam. Ve většině měst najdeme ulice, parky nebo školy nesoucí Sunjatsenovo jméno. Do poslední chvíle snažil smířit komunisty a militantní nacionalisty. (obr. č. 38).

---

¹²³ Bakešová, I., s. 78-84.

¹²⁴ Fairbank, J. K., s. 322.

¹²⁵ <http://baike.baidu.com/view/2559.htm> (03. 08. 2010).

¹²⁶ <http://baike.baidu.com/view/2559.htm> (01. 08. 2010).

3.4.18 Zhao Ziyang 赵紫阳

Zhao v roce 1938 vstoupil do komunistické ligy mládeže a o šest let později do komunistické strany. V roce 1948 se připojil ke komunistické armádě. Léta pracoval ve stranických funkcích v Kantonu, ale za „Kulturní revoluce“ se stáhl do ústraní. Poté vedl zemědělskou reformu v Sichuanu, díky němu se vzbopilo zásobování velkých měst a podle jeho plánu vypracovali ekonomové model, který se stal základem Deng Xiaopingových reforem závazných pro celou Čínu. Vystřídal Hu Yaobanga ve funkci generálního tajemníka KS Číny.¹²⁷

V roce 1989 ale plénum vydalo zprávu o Zhao Ziyangově anti-stranickém a anti-socialistickém postavení. Ačkoliv bylo jeho snažení se o reformy a rozvoj ekonomiky záslužné, dopustil se chyb, a tak byl zbaven všech funkcí, které zastával.¹²⁸

Číňané nedokážou tuto osobu interpretovat příliš jasně. Jistě je velmi záslužná jeho hospodářská činnost, díky které se pozvedla ekonomie snad v celé Číně. Na druhou stranu ho lze považovat za člověka nevěrného socialistického režimu a špatného vůdce, ze kterého si správný Číňan nemůže brát příklad. (obr. č. 39).

3.4.19 Zhou Enlai 周恩来

Byl to Maův nejbližší spolupracovník a budoucí premiér, kterého Mao objevil při Dlouhém pochodu.¹²⁹ Ve stranické a vládní hierarchii byl třetí nejdůležitější, hned za Maem a Liuem. „Pohledný a talentovaný Čou se držel instinktivně zlaté střední cesty, snažil se udržet pohromadě organizaci, ale současně měl dost zdravého rozumu, aby nikdy nesoupeřil o nejvyšší post.“ 48 let strávil v Politbyru KS Číny, což dokonce tvoří světový rekord. Byl plně oddán své říši i samotnému vůdci.¹³⁰ V 60. letech se dal na výpravnou misi po zemích Afriky a Asie a začal uskutečňovat čínskou politiku hospodářské pomoci. Nebyl mu lhostejný osud Číňanů, snažil se o zvednutí životní úrovně lidí a měl i představu o Číně, jakožto moderní industrializované země.¹³¹

---

¹²⁷ Bakešová, I., s. 156, 157.

¹²⁸ <http://baike.baidu.com/view/5145.htm> (04. 08. 2010).

¹²⁹ Fairbank, J. K., s. 348.

¹³⁰ Fairbank, J. K., s. 348.

¹³¹ Bakešová, I., s. 102.

Byla pro něj důležitá vzájemná podpora a motivace. Každý člověk by měl být přísný k sobě samému a shovívavý k druhým. Často nabádal vedoucí kádry k správné ideologii, dobrým politickým, sociálním a rodinným vztahům. Zhou vědomě prováděl sebekritiku, zkoumal sám sebe a snažil se zlepšit. Nezůstal po něm žádný majetek, protože on a jeho žena Deng Yingchao své mzdy odevzdávali jako členské příspěvky. Zhou Enlai při plnění služebních povinností vždy jednal jako správný komunista, a to v zájmu lidu. Stal se milovaným a uctívaným premiérem. V srdcích mnoha Číňanů dodnes zaujímá své místo.¹³² Podle všech těchto pozitiv ho lze považovat za určitý symbol neustálého sebezdokonalování se, udržování si čisté mysli a ducha. (obr. č. 40).

3.4.20 Zhu De 朱德

Zhu De se narodil v Sichuanu v selské rodině. Na počátku roku 1909 vstoupil do Sunjatsenovy revoluční skupiny. Pod vlivem říjnové revoluce a Hnutí 4. května postupně přijal marxismus. Při nanchangském povstání byl jmenován devátým vojenským velitelem. V říjnu 1934 se zúčastnil Dlouhého pochodu a po založení ČLR byl ustanoven místopředsedou ústřední lidové vlády, vrchním velitelem lidové osvobozené armády a stal se také předsedou Všečínského shromáždění lidových zástupců. Roku 1955 byl povýšen do hodnosti maršála a v září 1956 byl zvolen jedním z členů politbyra.¹³³

Zhu De prošel stovkami bitev, využíval své získané zkušenosti. Ve všech důležitých momentech týkajících se historie Číny hrál velkou roli, a to při svržení „třech velkých hor“ (三座大山, sān zuò dàshān), které představují imperialismus, feudalismus a byrokratický kapitalismus. Za proti-japonské války Zhu De bojoval do posledního dechu. Realizoval a pevně udržoval stranu proti-japonské národní fronty.¹³⁴

Po založení ČLR, bez ohledu na svůj pokročilý věk, si stále udržoval vysoká postavení. Podílel se na vybudování čínského socialistického systému a na transformování hospodářské výstavby Číny. Soudruh Zhu De měl krásný život, který narůstal jako přílivová vlna. Získal mnoho zkušeností během kulturní revoluce, demokratické revoluce, nové demokratické revoluce a socialistické revoluce. Prošel

---

¹³² <http://baike.baidu.com/view/1751.htm> (04. 08. 2010).

Na základě výpovědi rodilých Číňanů.

¹³³ <http://baike.baidu.com/view/1769.htm> (03. 08. 2010).

¹³⁴ <http://baike.baidu.com/view/1769.htm> (03. 08. 2010).

mnoha útrpnými a nebezpečnými okamžiky a předvedl nesmrtelné výkony, za které je mnoha Číňany velmi oceňován a respektován. Dokonce i Mao Zedong mu věnoval zvláštní ocenění, což pro mnohé znamenalo největší poctu, jaké se člověk mohl dočkat.¹³⁵ Čili je to jakýsi symbol opravdové víry, a to víry nejen v člověka, ale i v budoucnost, kde jako příklad poslouží nesčetné množství bitev, kterých se zúčastnil. Zhu De při nich prožíval muka a strádání, ale i přesto bojoval dál a byl tak velmi obdivován a nakonec i on mohl říci, že prožil plnohodnotný život, protože bojoval za něco. (obr. č. 41).

---

¹³⁵ <http://baike.baidu.com/view/1769.htm> (03. 08. 2010).

Závěr

Cílem práce bylo analyzovat symboly spjaté s Komunistickou stranou Číny a zjistit jejich podstatu a význam. Jak už jsem zmiňovala v úvodu, soustředila jsem se na 1. státní znaky ČLR, znaky KSC, 2. společenské směry, 3. symboly z plakátů a 4. osobnosti související s komunistickou stranou.

Co se týká prvního oddílu, pro něj jsou typické opakující se prvky, kterými jsou především hvězda a červená a žlutá barva, jež jsou různě kombinovány. Např. jak vlajka ČLR, tak státní znak jsou červenožluté a u obou se vyskytuje hvězda. Červená je i vlajka rudých gard. Právě z této kapitoly je patrné, že v symbolech KS Číny se nevyskytují žádné typicky čínské prvky. Srp a kladivo, jež jsou vyobrazeny na vlajce Komunistické strany Číny užívali již v Sovětském svazu. Ani rudá hvězda není původní, i ta byla jedním ze symbolů Rudé armády v Rusku. Za typicky čínské můžeme považovat chápání a užívání barev. Ačkoliv rudou barvu lze vidět na komunistických vlajkách všemožných zemí, v Číně je červená považována za ohnivou revoluční barvu, což jasně podporovalo revoluční ráz tehdejšího komunismu. Ve většině případů se rudá barva kombinuje se žlutou, která má pro Číňany historický význam daný především ve spojitosti s císařem. V podstatě ani Maovo učení není původní, ale vzniklo transformací marxismu a leninismu.

Kapitola věnující se symbolům z plakátu je zároveň i ukázkou toho, jak byli Číňani schopni nakupit tak velké množství propagačních předmětů a hesel do jednoho poutače. Na jednom plakátě tak můžeme najít odznaky s předsedou Mao Zedongem, několik Rudých knížek, transparenty hlásající komunistická hesla a Maovy citáty. Hlavními postavami jsou především rolníci a dělníci, jež se s úsměvy na tváři a Rudou knížkou v kapse vesele vrhají do práce. Nad hlavami jim visí Maovy obrazy a fotografie.

Poslední část se zabývá postavami, které se ve většině případů nějakým způsobem podílely na chodu strany. Mnozí z nich během svého působení byli pronásledováni, ať už spravedlivě či nikoliv, jiní jsou považováni doslova za symboly dobra a lidé na ně doteď vzpomínají s láskou. Výjimku tvoří Lei Feng, který neměl žádnou stranickou funkci, byl to pouhý voják považovaný za ideálního Číňana. Na nás může dnes působit tato postava komicky, avšak podle autorky Ivany Bakešové i v dnešní době, v 21. století, bývá Lei Feng stále dáván za příklad mládeži a jeho kult je stále živý. Stejně tak postava samotného Mao Zedonga, který i dnes doslova visí

na každém rohu, čehož jsem sama byla svědkem během půlročního pobytu v Šanghaji. Číňané si ho velmi váží, považují ho za zakladatele nové Číny, nikoliv za člověka kvůli kterému strádalo a zemřelo mnoho lidí.

Resumé

Topic of this bachelor thesis is “Semiotics of symbols of Communist Party of China”. Purpose of thesis is to analyze individual symbols and discover their meaning. The basis of analysis is the four areas of symbols: national emblems of Communist Party of China, social theories, symbols found on the propaganda posters and personalities associated with the Communist Party of China.

The first part of the thesis analyses semiotics in general, the second part focuses on colors and their meaning in Chinese understanding. Chapter three is the actual analysis of the above symbols.

Conclusion of the thesis is that the symbols of Communist Party of China do not contain pure Chinese components. Chinese symbols often use components, which can be found within the symbology of other communist parties all over the world.

Seznam literatury a pramenů

BAKEŠOVÁ, Ivana. *Čína ve XX. století díl 1*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2001. ISBN 80-244-0251-3. 126 s.

BAKEŠOVÁ, Ivana. *Čína ve XX. století díl 2*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. ISBN 80-244-0611-X. 118 s.

ČERNÝ, Jiří, HOLEŠ, Jan. *Sémiotika*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-832-5. 363 s.

EBERHARD, Wolfram. *Lexikon čínských symbolů: obrázková řeč Číny*. Z něm. přeložila Eva Černá. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 2001. ISBN 80-7207-401-6. 292 s.

FAIRBANK, John King. *Dějiny Číny*. Z angl. přeložili Martin Hála, Jana Hollanová, Olga Lomová. Praha: NLN, 1998. ISBN 80-7106-249-9. 656 s.

FLORES, Marcello. *Komunismus*. Český Těšín: KMa, s. r. o., 2008. ISBN 978-80-7309-388-4. 185 s.

HLADÍKOVÁ, Kamila. *Mao Dun*. Olomouc: Přednášky z dějin literatury, 2008/2009

CHANG, J., HALLIDAY, J. *Mao: Příběh, který možná neznáte*. Z angl. přeložila Michaela Ponocná. Praha: Beta, 2006. ISBN 80-7306-272-0. 631 s.

OBUCHOVÁ, Lubica. *Čínské symboly*. Praha: Grada, 2000. ISBN 80-247-9045-9. 187 s.

ŘÍHOVÁ, Zuzana. *Mao Dun, Jarní hedvábnicí*. Olomouc: Seminární práce, 2008/2009.

TESLÍKOVÁ, Kateřina. *Ping-Pong*. Olomouc: Bakalářská práce, 2010.

Internetové zdroje

- <http://www.chinaembassy.cz/cze/zggk/t126984.htm> (17. 03. 2010).
- <http://www.chinaembassy.cz/cze/zggk/t126984.htm> (17. 03. 2010)
- <http://www.hua2.cz/cina/> (17. 03. 2010).
- <http://www.fankscm.estranky.cz/stranka/leninismus> (22. 03. 2010).
- http://www.fankscm.estranky.cz/stranka/_marxismus (22. 03. 2010).
- http://www.lesdeuxvoyageurs.com/Site-Internet_Anglais/Articles/MaoImages/MaoImages_article.html (29. 06. 2010)
- <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2007/jan/18/comment.china> (29. 06. 2010)
- <http://baike.baidu.com/view/629006.htm> (30. 06. 2010).
- <http://baike.baidu.com/view/1831.htm> (30. 06. 2010).
- <http://www.poutnik.cz/asiie/cina/mistopis/tiananmen/> (03. 07. 2010)
- <http://www.morningsun.org/stages/tsquare/mausoleum.html> (03. 07. 2010)
- <http://chairmanmaozedong.org/article/505.html> (03. 07. 2010)
- http://baike.baidu.com/view/138481.htm?fr=ala0_1 (12. 07. 2010).
- <http://answers.yahoo.com/question/index?qid=20100508150938AA5sxYW> (12. 07. 2010).
- <http://answers.yahoo.com/question/index?qid=20090220075332AAg7rUj> (12. 07. 2010)
- http://aleph.vkol.cz:80/F?func=direct&doc_number=000796619&local_base=SVK01&format=999 (12. 07. 2010).
- http://aleph.vkol.cz:80/F?func=direct&doc_number=000796618&local_base=SVK01&format=999 (12. 07. 2010).
- http://aleph.vkol.cz:80/F?func=direct&doc_number=000796617&local_base=SVK01&format=999 (12. 07. 2010).
- http://aleph.vkol.cz:80/F?func=direct&doc_number=000796616&local_base=SVK01&format=999 (12. 07. 2010).
- <http://chinese posters.net/themes/marx.php> (13. 07. 2010).
- <http://baike.baidu.com/view/44447.htm> (13. 07. 2010).
- <http://baike.baidu.com/view/28997.htm> (13. 07. 2010).
- <http://baike.baidu.com/view/1824.htm> (17. 07. 2010).
- <http://baike.baidu.com/view/1832.htm> (25. 07. 2010).
- <http://baike.baidu.com/view/1823.htm> (25. 07. 2010).
- <http://baike.baidu.com/view/16210.htm> (28. 07. 2010).

<http://baike.baidu.com/view/1770.htm> (31. 07. 2010).
<http://baike.baidu.com/view/103048.htm> (31. 07. 2010).
<http://baike.baidu.com/view/1828.htm> (01. 08. 2010).
<http://baike.baidu.com/view/2559.htm> (03. 08. 2010).
<http://baike.baidu.com/view/23373.htm> (03. 08. 2010).
<http://baike.baidu.com/view/1833.htm> (03. 08. 2010).
<http://baike.baidu.com/view/1781.htm> (03. 08. 2010).
<http://baike.baidu.com/view/1769.htm> (03. 08. 2010).
<http://baike.baidu.com/view/1769.htm> (03. 08. 2010).
<http://baike.baidu.com/view/11154.htm> (03. 08. 2010).
<http://baike.baidu.com/view/11154.htm> (03. 08. 2010).
<http://baike.baidu.com/view/5145.htm> (04. 08. 2010).
<http://baike.baidu.com/view/1751.htm> (04. 08. 2010).

Přílohy

Příloha č. 1

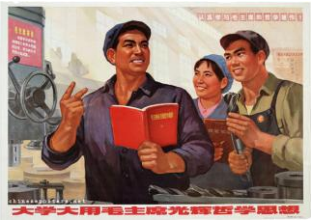

	Obrázek symbolu	Název symbolu	Popis symbolu	Sémiotika symbolu
1.		Vlajka ČLR	5 žlutých hvězd na rudém poli	Spojení revoluce s čtyřmi sociálními třídami
2.		Státní znak	Státní znak je kruhového tvaru a v jeho středu je zlatá brána nebeského klidu Tian'anmen, ozařovaná pěti zlatými hvězdami. Kruh ozubeného kola v rudé barvě zdobí po obvodu zlaté obilné klasy a konce dvou splývajících rudých stuh. ¹³⁶	Revoluční boj; vznešenost
3.		Vlajka KS Číny	Srp a kladivo v rudém poli	Práce
4.		Rudá hvězda	Pěticipá rudá hvězda	Pět socialistických tříd
5.		Vlajka rudých gard	Nápis 红卫兵 v rudém poli	Revoluce

¹³⁶ <http://www.chinaembassy.cz/cze/zggk/t126984.htm> (17. 03. 2010).

6.		Mao Zedongovy vybrané spisy	Kniha v červeném obalu. Název 毛泽东选集 Máo Zédōng Xuǎnjí	Moudrost
7.		Uniforma Rudých gard	Zelená uniforma, na levé paži rudá páska se žlutým nápisem 红卫兵	Boj za revoluci
8.		Odznak	Mao Zedongova busta na rudém podkladě	Oddanost
9.		Rudá knížka, 毛主席语录	Kniha s Maovými citáty v červeném obalu	Víra
10.		Páska rudých gard	Rudá páska s nápisem 红卫兵	Revoluce
11.	起来！不愿做奴隶的人们！ 把我们的血肉，筑成我们新的长城！ 中华民族到了最危险的时候， 每个人被迫着发出最后的吼声。 起来！起来！起来！ 我们万众一心，	Hymna ČLR	Povstaňte vy, co odmítáte být otroky! Našimi vlastními těly a krví postavme naši novou Velkou zed'! Čínský lid prožívá nejtěžší	Obětavost

	<p>冒着敌人的炮火，前进！ 冒着敌人的炮火，前进！ 前进！前进！进！</p>		<p>dobu, každý musí vykřičet svůj vzdor. Povstaňme! Povstaňme! Povstaňme! Miliony srdcí s jednou myslí, statečně se postavme palbě nepřítele. Kupředu! Statečně se postavme palbě nepřítele! Kupředu! Kupředu! Kupředu!</p>	
12.1	Marxismus a leninismus			Vznik komunismu
12.2		Lidové masy a Marxova hlava		
13.	Maoismus			Víra
14.		Dva dělníci	Muž a žena v zaměstnání	

15.		Tři muži s Rudou knížkou	Tři muži – dělník, voják, rolník - s úsměvy na tvářích pyšně drží Maovu Rudou knížku	
16.		Tři dělníci v továrně	Tři lidé oblečeni v modré dělnické barvě, na hlavách čepice, v ruce Rudá knížka a na klopě odznak Mao Zedonga.	
17.		Muž držící knihu od Mao Duna.	Postarší Číňan v modrém hábitu s bílou čepicí. V ruce svírá Mao Dunovu knihu.	
18.		Mao Zedong 毛泽东	Mao Zedongova fotografie	Vůdce
19.		Mladý Mao Zedong	Mladý Mao oblečen v modrém vlajícím hábitu. V pravé ruce drží červený deštník.	Vzdělanost

20.		Mao Zedong v županu	Mao oblečen v bílém županu. Pozvednutou pravíci zdraví své příznivce.	Obdivuhodnost
21.		Mao Zedong v záři slunce	Mao stojící v záři slunce, pod ním nadšený lid.	Slunce; Bůh
22.		Mao Zedong a jeho slavní inspirátoři	V popředí Mao Zedong. Za ním rudá vlajka, na níž jsou zobrazeni Marx, Engels, Lenin a Stalin	Vznik komunismu
23.		Chen Boda 陈伯达		Zlo
24.		Chen Yi 陈毅		Odvaha; odolnost
25.		Chen Yun 陈云		Moudrost; vznešenost

26.		Deng Xiaoping 邓小平		Mír; otevírání se světu
27.		Deng Yingchao 邓颖超		Symbol žen
28.		He Long 贺龙		Nebojácnost; odhodlání
29.		Hu Yaobang 胡耀邦		Rozporuplnost
30.		Hua Guofeng, 华国锋		Skromnost; ctnost
31.		Jiang Qing 江青		Ničemnost; zrada

32.		Jiang Zemin, 江泽民		Odvaha; kuráž
33.		Kang Sheng 康生		Špatný člověk; zrádce
34.		Lei Feng 雷锋		Ideální Číňan
35.		Lin Biao 林彪		Kontrarevolucionář
36.		Liu Shaoqi 刘少奇		Nespravedlivá křivda

37.		Peng Dehuai 彭德怀		Nespravedlivá křivda
38.		Sun Yixian 孙逸仙, Sun Zhongshan 孙中山, Sun Yatsen		Světovost; velkolepost; demokracie
39.		Zhao Ziyang 赵紫阳		Ekonomická úspěšnost; špatný komunista
40.		Zhou Enlai 周恩来		Oddanost
41.		Zhu De 朱德		Vytrvalost; bojovnost

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 2

Mao Zedong

Mao je jedním z účastníků založení Komunistické strany Číny. Pro dějiny Číny má veliký význam, a to i v dnešní době, 34 let po jeho smrti.

Mao Zedong se narodil v Hunanu roku 1893. V mládí, stejně jako většina jeho vrstevníků, byl vyznavačem anarchismu, který kladl důraz na vzájemnou pomoc a spolupráci.¹³⁷ Je představitel hunanské skupiny, kde studuje a je činný v odborových aktivitách.¹³⁸ Poté se stěhuje do Shanghaie a spolupracuje s Kuomintangem na přípravě demokratické revoluce. Maova moc postupně rostla. Vrací se do Hunanu, kde organizuje rolnické svazy. V polovině 20. let již plně přijímá leninský koncept světového hnutí proti imperialismu na základě třídního boje.

Koncem roku 1934 se uskutečnil Dlouhý pochod. V první fázi se Maovi podařilo soustředit kolem sebe skupinu oddaných a prosadil svou vlastní politickou linii. Pochod byl ukončen v říjnu 1935. Výsledkem byla základna vybudovaná v Yan'anu. Zde se Mao začal věnovat teoretickým otázkám a napsal několik prací, které byly KS Číny prohlášeny za základ počínštěného marxismu-leninismu. Jsou to např. O nové demokracii, O koaliční vládě, O demokratické diktatuře lidu, Yan'anské hovory. Tak vznikl maoismus, v Číně se používal termín „Mao Zedongovy myšlenky“ (毛泽东思想). 1942 proběhla kampaň „za nápravu stylu práce“, která měla straně zajistit ideologickou jednotu a Maovi zvednout na popularitě.¹³⁹

1. října 1949 vzniká Čínská lidová republika. V čele stojí komunistická strana s 4 000 000 členy, jejichž počet stále roste.¹⁴⁰

Koncem 50. let se Čína nacházela v celkem nepříznivé situaci. V roce 1958 měla začít druhá pětiletka. Měla se zvýšit hodnota průmyslové a zemědělské výroby. Maovi

---

¹³⁷ Fairbank, J. K., s. 318.

¹³⁸ Flores, M. S. 86.

¹³⁹ Bakešová, I. *Čína ve XX. Století díl 1*. Olomouc: Univerzita Palckého v Olomouci, 2001. ISBN 80-244-0251-3. s. 67-72.

¹⁴⁰ Flores, M. S. 104.

se ale tempo zdálo pomalé, a tak přišel s koncepcí Velkého skoku. Celá akce ale skončila doslova tragicky, na hladomor umírá 20 až 30 milionů lidí.¹⁴¹

Aby si Mao napravil reputaci, zahájil tzv. Velkou proletářskou kulturní revoluci. Probíhala v letech 1966-1976. Ani tento experiment však nebyl úspěšný a končí Maovou smrtí 9. září 1976.

---

¹⁴¹ Bakešová, I., s. 73-75.

Fairbank, J. K. S. 409.